

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	01 Освіта
спеціальність	035.01 <u>Філологія (Українська мова і література)</u>

Зміст

- 1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру**
- 2. Описи освітніх програм спеціальності**
- 3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: факультет української філології та соціальних наук

Адреса: просп. Миру, 9, каб. 304

Телефон деканату: (04841) 5-36-60

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/fufisn>

Електронна пошта:

Декан факультету: Чорна Ліана Володимирівна

1.2. Інформація про кафедру

Назва: української мови і літератури

Адреса: просп. Миру, 9, каб. 402

Телефон кафедри: 044 (48) 5-10-73

Веб-сторінка кафедри:

Електронна пошта: kaf_ukr_movlit@ukr.net

Завідувач кафедри: Колесников Андрій Олександрович

Перелік освітніх програм спеціальності*:

* Зазначається можливість навчання за освітніми програмами, що передбачають здобуття додаткової спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації) відповідно до наказів МОН України № 506 від 12.05.2016 р. та № 567 від 25.05.2016 р.

2. ОПИСИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

2.1. Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Філологія»

1. Профіль освітньої програми

за спеціальністю 035.01 Філологія

за предметною спеціальністю:035 Середня освіта Філологія (українська мова і література)

<i>1 – Загальна інформація</i>	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, кафедра української мови та літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший ступень вищої освіти Кваліфікація: бакалавр з філології.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта: Філологія (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про Акредитацію Серія -----?????. Термін дії сертифіката - ????
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра на основі отримання повної загальної середньої освіти за умови успішного складання ЗНО з заявлених МОН України предметів
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2022
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua
<i>2 – Мета освітньої програми</i>	
Програма призначена для підготовки конкурентноспроможного фахівця-філолога в галузі знань 01 Освіта, з глибокими фундаментальними знаннями та уміннями міждисциплінарного філологічного дослідження, здатного будувати свою діяльність на основі креативного підходу та готового до продовження навчання на другому освітньо-науковому рівні вищої освіти	
<i>3 – Характеристика освітньої програми</i>	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 01 Освіта Спеціальність: 035.01 Середня освіта Філологія (Українська мова і література)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності філологічної і педагогічної освіти, орієнтована на академічну і професійну підготовку на основі теоретичних досліджень і практичних результатів їх

	впровадження з урахуванням світового досвіду навчальної діяльності, сучасного стану підготовки фахівців з мовної освіти в Україні, акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері професійної діяльності, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Професійна освіта в галузі філології та методики навчання у закладах середньої освіти
Особливості програми	Програма включає навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки, які поглиблюють компетентності майбутнього викладача української мови, літератури та світової літератури й забезпечують можливість засвоєння наукових програм у трьох відповідних галузях знань
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускників програми призначено для навчально-виховної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності в галузі 01 Освіта відповідно до Класифікатора професій ДК 003: 2010. 33 – фахівці в галузі освіти 334 – інші фахівці в галузі освіти
Подальше навчання	Випускники мають право продовжити навчання на другому освітньо-науковому рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання мови та літератури із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання через виробничу практику. Стиль навчання: студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підходи. Лекційні курси поєднуються з семінарськими, лабораторними та практичними заняттями, самостійна робота проводиться з залученням електронних підручників, конспектів, консультацій з викладачами
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми, поточний, модульний й підсумковий контроль; письмові, усні экзамени, тестування, заліки з навчальної (філологічної, ознайомчої й виховної), навчально-виробничої (педагогічної) і виробничої (педагогічної) практик, курсові роботи, комплексні кваліфікаційні экзамени. Система оцінювання: чотирибальна національна шкала («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); дворівнева національна шкала (зараховано/не зараховано); 100-бальна (ЄКТС) шкала
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі <i>Освіта</i> , а також у процесі самоосвіти та подальшого навчання на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання з англійської мов в освітній діяльності</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, теорії та історії світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови, літератури та світової літератури</p> <p>ФК 6. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови, літератури та світової літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду</p> <p>ФК 7. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (української мови), використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (німецькою і англійською мовами), володіти методикою формування й розвитку комунікативної компетенції учнів</p> <p>ФК 9. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті української літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутки світової культури для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві</p> <p>ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні прийоми й методи аналізу художнього тексту</p> <p>ФК 11. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для</p>

	<p>проведення занять</p> <p>ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови, літератури та світової літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі</p> <p>ФК 13. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати досліджуваної проблеми</p> <p>ФК 14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.)</p> <p>ФК 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати перспективний практичний досвід й соціокультурний контекст для реалізації навчально-виховних цілей</p> <p>ФК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

- ПРН 1.** Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання української мови, літератури та світової літератури
- ПРН 2.** Обізнаність з елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації
- ПРН 3.** Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку української мови, літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті, мовного дискурсу художньої літератури
- ПРН 4.** Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературних напрямів, течій, жанрів, стилів, здобутків національних літератур, класичних й сучасних художніх творів
- ПРН 5.** Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземних мов та світової літератури для закладів середньої освіти та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності учнів
- ПРН 6.** Вміння творчо-критичного мислення, творчого використання різних теорій й досвіду (вітчизняного, закордонного) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань
- ПРН 7.** Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі
- ПРН 8.** Володіти комунікативною компетентністю з української мови, літератури (лінгвістичний, мовленнєвий, соціокультурний, прагматичний компоненти, відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті
- ПРН 9.** Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильові своєрідності, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язки твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією; виділяти значення для національної та світової культур.
- ПРН 10.** Володіти навичками атрибуції, розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками

ПРН 11. Порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності

ПРУ 12. Використовувати гуманістичний потенціал рідної й світової літератур для формування духовного світу юного покоління, громадян України

ПРН 13. Володіти основами професійної культури, здатності створювати й редагувати тексти професійного змісту державною мовою

ПРН 14. Володіти методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі

ПРН 15. Застосовувати сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 16. Володіти прийомами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови, літератури та світової літератури; вміти здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів

ПРН 17. Здатність до рефлексії, володіти навичками оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й певних шляхів їх вирішення

ПРН 18. Формування комунікаційної стратегії з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу

ПРН 19. Здатність до ефективного спілкування в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; участь у дискусіях, відстоювання власної думки (позиції), дотримання культури поведінки

ПРН 20. Здатність до організації навчально-виховного процесу у закладах середньої освіти, співпраці учнів (вихованців), ефективної співпраці в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях)

ПРН 21. Забезпечення діалогу культур у процесі вивчення української мови, літератури та світової літератури, створення умов для міжкультурної комунікації

ПРН 22. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію

ПРН 23. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури

ПРН 24. Вміння ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності

ПРН 25. Забезпечувати охорони життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Відповідає вимогам до значення показника (нормативу) за першим рівнем вищої освіти.

Матеріально-технічне забезпечення

Відповідає вимогам до значення показника (нормативу) за першим рівнем вищої освіти.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Відповідає вимогам до значення показника (нормативу) за першим рівнем вищої освіти.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2.1.2. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	4	екзамен, залік
ОК 2.	Англійська мова	9	екзамен
ОК 3.	Історія та культура України	6	екзамен, залік
ОК 4.	Педагогіка	6	екзамен
ОК 5.	Психологія	6	екзамен
ОК 6.	Вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень	4	залік
ОК 7.	Вступ до мовознавства	5	екзамен
ОК 8.	Сучасна українська літературна мова	21	Екзамен, залік
ОК 9.	Українська діалектологія	3	екзамен
ОК 10.	Українська мова в діяхронному аспекті	4	екзамен
ОК 11.	Методика навчання української мови	6	екзамен
ОК 12.	Історія української літератури	21	Екзамен, залік
ОК 13.	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ОК 14.	Ділова українська мова та основи академічного письма	4	залік
ОК 15.	Методика навчання української літератури	5	екзамен
ОК 16.	Курсова робота з української літератури	1	залік
ОК 17.	Курсова робота з української мови	1	залік
Загальний обсяг		110	
	<i>Практична підготовка</i>	24	
ОК 17.	Навчальна практика (філологічна)	3	залік*
ОК 18.	Навчальна практика (ознайомча, виховна)	6	залік*
ОК 19.	Навчально-виробнича практика (педагогічна)	6	екзамен*
ОК 20.	Виробнича практика (педагогічна)	9	екзамен*
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		134	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1 (вибір факультету)			
ВБ 1.1.	Культура і стилістика української мови	5	екзамен
ВБ 1.2.	Старослов'янська мова	5	екзамен

ВБ 1.3.	Київські неокласики в контексті літературної доби	4	залік
ВБ 1.4.	Празька поетична школа	4	залік
ВБ 1.5.	Теорія мови та літератури	4	залік
ВБ 1.6	Діалекти межиріччя Дністра і Дунаю	4	залік
ВБ 1.7	Історична граматики української мови	5	екзамен
ВБ 1.8	Історія світової літератури	5	екзамен
ВБ 1.9	Лінгвістичний аналіз художнього тексту	4	залік
ВБ 1.10	Риторика	4	залік
ВБ 1.11	Теоретичні питання граматики	4	екзамен
	Загальний обсяг	46	
Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)			
ВБ 2.1.	Перелік дисциплін загальної підготовки	12	заліки
ВБ 2.2.	Перелік дисциплін професійної підготовки	24	заліки
ВБ 2.3.	Сертифікована програма / Перелік дисциплін вільного вибору	24	заліки
	Загальний обсяг	60	
Загальний обсяг вибірових компонентів:		106	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.1.3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюватися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену зі спеціальності. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота бакалавра, що виконується на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозиторії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату

– Атестаційний екзамен з української мови та методики їх навчання.

– Атестаційний екзамен з української літератури та методики її навчання.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 035.01 Філологія (українська мова і література) завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня «бакалавра» із присвоєнням кваліфікації: бакалавр з філології . Філолог української мови та літератури

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Філологія»

Обов'язкові компоненти

Загальні нормативні дисципліни **Філософія**

1. КОД: ЗНД 1.01

2. НАЗВА: Філософія

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: другий

5. СЕМЕСТР: 2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяння ґрунтовному ознайомленню студентів з історією розвитку філософії; роз'яснення основних актуальних проблем сучасної світової філософії; визначення основних етапів формування світової філософської думки; розвиток вміння самостійно робити філософський аналіз різних вчень, концепцій, ідей, порівнювати їх; розвиток вміння обґрунтовувати свою світоглядну позицію і філософські погляди, вміння відстоювати свої погляди в дискусії; виховання поваги до загальнолюдських цінностей, на яких ґрунтується розвиток людства; сприяння формуванню систематизованого світогляду і високої культури мислення .

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожен епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Джерела філософії. Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Пізнавальна функція філософії. Практичне і пізнавальне ставлення людини до світу і до самої себе як предмет філософського знання. Пізнавальна діяльність філософії та її мета. Світоглядна функція філософії. Філософія як теоретичне осмислення буття. Структура світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Методологічна функція філософії. Методологія та її різновиди. Філософія як теорія і методологія.

Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Буддизм. Даосизм. Філософські напрямки, школи і погляди видатних античних мислителів: Геракліта, Піфагора, Демокріта, Сократа, Платона, Арістотеля та інших. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Патристика і схоластика. Онтологія, гносеологія, антропологія, етика та філософія історії в філософії середньовіччя. Проблема співвідношення віри і знання, цінностей земного життя і християнських ідеалів.

Філософія епохи Відродження. Основний зміст епохи та його відбиття у філософському антропоцентризмі. Проблема людської особистості у гуманістичній філософській традиції епохи Відродження.

Якісно нова спрямованість філософії. Критика середньовічної схоластики і містики, пошуки продуктивного методу пізнання. Сенсуалізм і раціоналізм. Представники

європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Гносеологія та етика в філософії Канта. Активна самодіяльність духу – головна тема німецького ідеалізму. Ідеалістична діалектика розвитку світу і людини як основне досягнення гегелівської філософії. Гуманістичний зміст філософії Фейєрбаха.

Марксистська філософія. Проблеми свободи і цілісного розвитку людини. Сутність матеріалістичного розуміння історії. Філософська розробка соціальної проблематики. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Буття як універсальна філософська категорія. Реальність буття і небуття. Рівні буття. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Усвідомлення проблеми походження, розвитку і сутності свідомості. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Проблема визначення меж людського пізнання і самопізнання. Об'єктивна реальність і предмет пізнання. Чуттєве споглядання, понятійне мислення, практика: характер їх співвідношення. Сенсуалізм, раціоналізм, практицизм як альтернативи науково-філософському розумінню сутності пізнавального процесу. Істина як процес. Характеристики істини. Критерії істини.

Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Історичні форми спільності людей. Суспільна свідомість. Еволюційне, інволюційне і революційне у розвитку суспільства і людини. Критерії прогресивного розвитку суспільства. Суспільство як система, що саморозвивається. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Витоки та історичні долі ідей філософського гуманізму. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.
2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник / І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.
3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова— К., 2001.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Англійська мова

. КОД: ЗНД 1.02

2. НАЗВА: Англійська мова

3.ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий

5. СЕМЕСТР: 2, 3

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 9

7. ЛЕКТОР: доц. Рябушко С.В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: формування у студентів лінгво-методичних навичок та вмінь, необхідних для майбутнього вчителя іноземної мови.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: знати: особливості фонетичної будови іноземної мови; основні граматичні категорії відповідно до потреб усного мовлення та читання; синтаксичні особливості речень різної структури; лексичний мінімум у межах тем, визначених програмою;

вміти: розуміти зміст висловлювань відповідно до тематики спілкування у побутовій та фаховій сферах; читати тексти з метою одержання необхідної інформації; анотувати тексти; спілкуватися в усній формі іноземною мовою, передавати зміст прочитаного, прослуханого; працювати з довідковою літературою.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: методика навчання англійської мови, теорія англійської мови.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Фонетика. Особливості фонетичної будови іноземної мови. Граматика. Основні граматичні категорії (артикль, іменник, займенник, прикметник, прислівник, числівник, особові та неособові форми дієслова, модальні дієслова). Лексика (побутова та фахова)

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. English: посібник з англійської мови для студентів природничо-наукових спеціальностей вищих навчальних закладів педагогічної освіти /Бріт Н.М., Суржикова І.А., Заболотна О.А. та ін. - Вид. 2-е, переробл. і доп.-К.:Міленіум, 2006.- 222с.
2. Бріт Н. М., Заболотна О. А., Коваленко О.В. English: посібник з англійської мови для студентів гуманітарних спеціальностей вищих закладів педагогічної освіти. - Умань: АЛМІ, 2010.- 112 с.
3. Білецька І.О., Голобородько О.А. English. Part II. Literature: посібник з англійської мови для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів педагогічної освіти. – Видання третє, переробл. і доп. – Умань: ПП Жовтий, 2010. – 154 с.
4. Вибрані твори англійських та американських письменників: посібник для самостійного читання / Уклад. І.О. Білецька, С.А. Гончаренко. Умань, 2008. – 88 с.
5. Raymond Murphy. English Grammar for intermediate students of English. Cambridge University Press, 2006. - 320с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: аудиторні практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: англійська.

Історія та культура України

1. КОД: ЗНД 1.03

2. НАЗВА: Історія України та української культури.

3.ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший, третій, четвертий

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

7. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяти формуванню у студентів знань щодо становлення і розвитку українського народу, його діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній, державній, культурній сферах з давніх часів до сьогодення, взаємодії з іншими народами та державами; вмінь аналізувати економічні, соціальні, політичні, культурні явища й процеси, що відбувалися в Україні на різних етапах історичного розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

КОРЕКВІЗИТ: Історія країн Центрально-Східної Європи

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст. н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етнічними «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Українські землі під владою іноземних держав (XIV – перша половина XVII ст.).

Українське козацтво. Причини виникнення козацтва. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Реєстрові та нереєстрові козаки. Петро Сагайдачний. Запорозька Січ – демократична республіка. Боротьба проти турків і татар. Козацько-селянські повстання в Україні кінця XVI - першої третини XVII ст.

Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. Особливості адміністративного та політичного устрою Гетьманщини та Слобідської України у складі Московської держави. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь в ній українського народу. Полтавська битва та її наслідки. П.Орлик, його «Конституція». Наступ на автономію України. І.Скоропадський. Перша Малоросійська колегія та її діяльність. К.Розумовський, його реформи. Остаточна ліквідація автономних прав України. Друга Малоросійська колегія. Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій

половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.)
Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав.

Занепад кріпосницьких та зародження ринкових відносин в українській економіці.
Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко.

Характер політики австрійського уряду щодо українців. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II. Початок національного відродження в Галичині. «Руська трійця». Події революції 1849-1849 рр. на західноукраїнських землях.

Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств.

Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікіним. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР.

Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнаціональні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Витоки та передумови формування української культури. Розвиток матеріальної та духовної культури в кам'яну добу. Релігійні уявлення (магія, фетишизм, анімізм, тотемізм, мантика та ін.) первісних людей. Неолітична революція. Трипільська культура та її зв'язок з українською культурою. Особливості трипільського мистецтва. Кіммерійці. Скільська доба на території України (соціально-економічний розвиток, звіриний стиль в мистецтві). Сармати. Грецька колонізація України.

Мистецтво антської доби. «Повість временних літ» про східнослов'янські племена. Побут і звичаї східних слов'ян. Духовний світ слов'ян.

Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Формування соціальної структури та політичної влади. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та ін.). Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі. Історичне значення культури Київської Русі.

Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі. Умови розвитку національно-культурного і релігійного життя. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні. Релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (боротьба за Київську митрополію, братства, Берестейська унія, відновлення та реформування православ'я Петром Могилою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату). Становлення української культури XIV - середина XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур.

Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологеми «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр). Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.) Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина - центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст.

Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Лютнева революція в Петрограді та спалах національно-політичного відродження в Україні. Центральна Рада. Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви.

Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років ХХ ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін.

Український театр Леся Курбаса. Музична культура. Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериківського, Г. Хоткевича. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво. Мистецька школа М. Бойчука. Образотворче мистецтво та музика Західної України. Сталінський терор та його наслідки для української культури.

Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру.. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.
4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: екзамени (3,4, 5, 7).

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

Професійні нормативні дисципліни

Педагогіка

1. КОД: ПНД 1.01

2. НАЗВА: Педагогіка

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

7. ЛЕКТОР: проф..Кічук Н.В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: розширення загальнотеоретичних та практичних знань з психології та педагогіки.

Знати: місця, ролі, значення психолого-педагогічних знань в суспільстві і, зокрема, в

професійній діяльності працівників сфери міжнародних економічних відносин; методів психолого-педагогічних досліджень; закономірностей психологічного життя людини; структури особистості та методів виховного впливу; особливостей професійної діяльності спеціаліста; закономірності міжособистісного та внутрішньогрупового спілкування. короткі відомості з історії психології та педагогіки; визначення предмету, завдання та методи психології та педагогіки; етапи розвитку психіки людини; структуру та види людської діяльності; пізнавальні процеси: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, мовлення, увагу, уяву; сутність і закономірності розвитку особистості, її структуру, індивідуально-психологічні властивості особистості (темперамент, характер, здібності); особливості та структуру емоційно-вольової сфери особистості; основи спілкування, комунікативні взаємодії у медичному колективі; структуру педагогічного процесу; дидактику та її основні категорії; теоретичні і практичні основи виховання; основні напрямки змісту виховання.

Уміння і *навички* : самоаналізу, саморозвитку, самоконтролю; індивідуального підходу до людей як представників різних психологічних типів; створення і підтримання сприятливих міжособистісних і ділових відносин; використання технологій конструктивної комунікації; застосування та здійснення методів ефективного психолого-педагогічного впливу в професійному середовищі; аналізу та вирішення навчально-виховних ситуацій, що виникають в професійному середовищі.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання.

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: філософія, соціологія, українська мова, особа і суспільство, історія педагогіки, історія психології, комунікативна девіатологія основи виховання.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Загальні питання педагогіки. Педагогіка як наука, її виділення в особливу галузь знання і предмет дослідження. Виховання як специфічний процес розвитку і формування особистості та його дослідження в педагогіці. Характеристика основних напрямів змісту виховання. Виховання як педагогічне явище. Загальні закономірності та принципи виховання. Поняття про методи і засоби виховання. Методи переконання, позитивного прикладу, вправ, похвали і осуду, вимог і контролю за поведінкою, заохочення та покарання. Організаційні форми виховної роботи. Огляд зарубіжних концепцій виховання. Теоретичні і практичні основи навчання. Види і методи навчання. Форми організації занять. Поняття про дидактику та її дослідження в педагогіці. Предмет і завдання дидактики. Основні дидактичні концепції. Становлення сучасної дидактичної системи. Закономірності та принципи навчання. Методи навчання. Принципи і сутність класифікації методів навчання. Форми організації навчальної діяльності. Самоосвіта та її роль у формуванні професійних умінь та навичок лікаря. Діагностування навчання. «Педагогічні основи формування особистості».

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Психологія

1. КОД: ПНД 1.02

2. НАЗВА: Психологія

4. РІК НАВЧАННЯ: перший

5. СЕМЕСТР: 1

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

7. ЛЕКТОР: доц.. Мазоха І.С.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: Поняття про психологію як науку. Мозок, психіка, поведінка. Психологія особистості. Психологічні властивості особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер. Характеристика основних пізнавальних психологічних процесів: вага, уява, мислення, пам'ять, відчуття, сприймання. Первісні уявлення про душу. Розвиток психологічних знань в античному світі. Розвиток емпіричної психології в XVI-XVII ст. Розвиток психології в XIX – XX ст. Структуральний та функціональний підходи. Психологія XX століття: біхевіоризм, психоаналіз, індивідуальна психологія, аналітична психологія, гештальт-психологія, когнітивістська, гуманістична екзистенційна психологія. Визначення психології як науки. Явища, які вивчає сучасна психологія. Поділ психічних явищ на процеси стани та властивості. Основні галузі психології. Загальна психологія та її структура. Методи дослідження в психології: спостереження, опитування, експеримент, психологічні тести та їх види. Поняття про відчуття. Види відчуттів. Кількісні та якісні характеристики відчуттів. Закон Вебера-Фехнера. Сприймання його властивості і види. Особливості уваги як психічного процесу і стану людини. Властивості уваги. Функції і види уваги. Розвиток уваги. Пам'ять, її види. Процеси пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Розвиток пам'яті. Мнемотехнічні прийоми. Природа і види мислення. Операції та форми мислення. Класифікація людей за типом мислення. Особливості творчого мислення. Концепція дитячого інтелекту, його розвитку Ж. Піаже. Значення і види уяви. Функції уяви та її розвиток. Використання уяви в аутотренінгу та психотерапії. Уява і творчість. Мовлення і його функції. Види мовлення. Теорія набування в мовленнєвому розвитку. Мовлення як засіб спілкування і як інструмент мислення. Психологія особистості

Психічні стани особистості: емоційно-вольова сфера. Діяльність та спілкування особистості. Психологія людських взаємовідносин. «Педагогічні основи формування особистості». Педагогіка як наука. Загальні основи дидактики. Структура процесу навчання. Методи навчання. Психологічні засади розвитку особистості» Поняття про психологію як науку. Мозок, психіка, поведінка. Психологія особистості. Психологічні властивості особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер. Характеристика основних пізнавальних психологічних процесів: вага, уява, мислення, пам'ять, відчуття, сприймання. Психічні стани особистості: емоційно-вольова сфера. Діяльність та спілкування особистості. Психологія людських взаємовідносин.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дубровська Д.М. Основи психології. – Львів: Вид-во «Світ», 2001. Психологія як наука Структура процесу навчання. Методи навчання. Особистість і колектив у педагогічній роботі. Загальні основи сучасної теорії. Загальні основи Психологічні засади розвитку особистості»
2. Краткий психологический словарь / Под ред. Петровского А.В. – М.: Изд-во полит. лит-ры, 1985.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібник. – К., 1998.
4. Основи психології / За ред. Киричука О.В. – К., 1990.
5. Основи практичної психології. Підручник / Панок В.Г., Титаренко Т.М. – К., 2000.
6. Петровский А.В. Общая психология. – М.: Просвещение,
7. <chrome-extension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoeufigehjai/index.html>

Вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень

1. КОД: ПНД 1.03
2. НАЗВА: Вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень
3. ТИП: нормативний
4. РІК НАВЧАННЯ: перший
5. СЕМЕСТР: 1
6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4
7. ЛЕКТОР: доц. Кольцун Н.М., доц. Глушук С.В.
8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: Оволодіння найважливішими методами та прийомами сучасних лінгвістичних досліджень, ознайомити з організацією та методикою науково-дослідницької роботи, які включають: вибір теми, вивчення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, оформлення результатів наукових пошуків у вигляді рефератів, курсових, дипломних, магістерських робіт з використанням новітніх досягнень науки і додержанням вимог дати знання про предмет методології наукового пізнання, її світоглядне значення та роль у самостійній науковій діяльності; ознайомити із специфікою наукового знання та вимогами щодо проведення наукового дослідження; дати знання про функції наукового знання та засоби перевірки наукових теорій; навчити розрізняти справжнє наукове дослідження та його результати від псевдонаукових пошуків; навчити користуватися отриманими знаннями у науково дослідницькій роботі, та аргументувати власне наукове знання.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: сутність мови та її природу; структуру мови; теорії походження мови і закономірності розвитку мов; виникнення і розвиток письма; класифікації мов світу; зв'язок мовознавства з іншими науками; методологію мовознавства; системний характер будови мови; практичне значення мовознавства;

уміти: застосовувати навички наукової праці; визначити напрямки власного дослідження з огляду на його мету; з'ясувати те, що буде в ході дослідження перевірятися (формулювання гіпотези); збирати експериментальні дані, занотовувати наукову інформацію; інтерпретувати набуті експериментальні дані та результати, оцінювати їх значення; виявляти об'єктивно існуючі суперечності, які можна розв'язати засобами науки; аргументувати достовірність і обґрунтованість наукових результатів дослідження; доцільно використовувати лінгвістичну термінологію в процесі наукової роботи; формулювати власну думку з питань розвитку мови; аналізувати та узагальнювати мовні явища; записувати тексти різними транскрипціями, робити фонетичний аналіз слова; робити спроби аналізувати мовні одиниці; розрізняти функціональні стилі мови; застосовувати норми сучасної української літературної мови в практиці мовної діяльності.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування у студента таких загальнокультурних, загальнопрофесійних і спеціальних компетенцій: володіння культурою мислення, здатний до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення; здатний аналізувати світоглядні, соціально й особистісно значущі філософські проблеми; здатний розуміти значення культури як форми людського існування і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці; здатний використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання гуманітарних, соціальних та економічних наук при вирішенні соціальних і професійних завдань; володіє основами мовної професійної культури; володіє навичками сприйняття, розуміння, а також багатоаспектного аналізу усного та писемного мовлення, іноземної мови, яку вивчає.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: Основи наукових досліджень; практичний курс української мови; старослов'янська мова; сучасна українська літературна мова.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Сутність мови. Мова й інші знакові системи. Мова як історична категорія. Природні і штучні мови; мова і мислення. Поліморфність людського мислення. Основні лінгвістичні теорії значення стосовно мовних одиниць різноманітних ярусів. Структура мови. Основні яруси й одиниці мови; мова й суспільство. Функції мови. Структура мови (вчення про підсистему мови); закономірності розвитку мов (вчення про причини розвитку мов, громадський характер і функції мови, класифікацію мов світу). Класифікація мов. Типи класифікацій. Генеалогічна і морфологічна класифікації мов світу.

Аспекти науки: соціальний інститут, результат, процес. Критерії науковості знання. Принцип достатньої підстави. Форми організації наукового знання: факт, положення,

поняття, категорія, принцип, закон, теорія, ідея, парадигма. Правила визначення понять. Помилки, що допускаються при визначенні понять. Принципи наукового пізнання: детермінізм, відповідність, додатковість. Сучасне розуміння наукових принципів. Логіка виділення принципів наукового пізнання. Матеріальні, математичні, логічні та мовні засоби пізнання. Теоретичні та емпіричні методи дослідження: конкретні та комплексні. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науковому дослідженні. Правила роботи з науковою літературою. Значення літературного огляду для визначення новизни наукового дослідження. Наукова проблема як основа задуму дослідження. Актуальність проблеми та її обґрунтування. Види фактів. Джерела даних. Категоріальний апарат наукового дослідження. Понятійний апарат дослідження і його операціоналізація. Аргументація у науковій бесіді. Елементи дослідницької аргументації. Функція доводів та фактів для тез. Робота з альтернативами наукового твердження. Зв'язок твердження та доводу – основа ґрунтовності доводів. Види тверджень: практичні та концептуальні. Оцінка конкретності та значущості твердження. Параметри аналізу використаних аргументів.

Особистісний внесок у наукове дослідження, наукова новизна, вимоги до наукової новизни власного дослідження. Особливості індивідуальної наукової діяльності. Норми наукової етики. Соціальна відповідальність вчених.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Діц В. О. Вступ до мовознавства: посібник для студентів заочної форми навчання / В. О. Діц; вид. 3-є, доп. та переробл. – Умань: ВЦ «Софія», 2008. – 44 с.
2. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства / Ю. О. Карпенко. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 336 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства / М. П. Кочерган. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
4. Гаркуша Н. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова ; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : ХДУХТ, 2009. – 193 с.
5. Кононенко Ю. С. Методологія наукових досліджень : [навч. посіб.] / Ю. Кононенко, С. Корновенко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А. [вид.], 2011. – 71 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник для вищих навч. закл. / О. В. Крушельницька. – Київ : Кондор, 2006. – 206 с.
7. Методологія наукових досліджень у схемах, таблицях, прикладах : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Г. М. Азаренкова та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук., проф. Г. М. Азаренкової ; Ун-т банк. справи Нац. банку України. – Київ : УБС НБУ, 2014. – 223 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень : підручник / С. М. Головань [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – 330 с.
9. Остапчук М. В. Методологія та організація наукових досліджень : підручник / М. В. Остапчук, А. І. Рибак, О. С. Ванюшкін; Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса : Фенікс, 2014. – 375 с.
10. Пащенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Пащенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 211 с.
11. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-е вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2007. – 317 с.
12. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Н. В. Чупріна ; Київський національний ун-т технологій та дизайну. – Київ : КНУТД, 2009. – 246 с.
13. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 180 с.

14. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. – М., 1998.
15. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. – М., 1975.
16. Кодухов В.И. Введение в языкознание. – М., 1987.
17. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. – К., 2004.
18. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. В.Н. Ярцевой. - М.1990.
19. Реформатский А.А. Введение в языковедение. –М., 2001.
20. Карпенко Ю.В. Вступ до мовознавства. – Київ-Одеса, 1991.
21. Гельб И.Е. Опыт изучения письма (Основы грамматиологии). –М., 1982.
22. Павленко Н.А. История письма. – Минск, 1987.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: іспит

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Вступ до мовознавства

1. КОД: ПНД 1.04

2. НАЗВА: Вступ до мовознавства

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: 1-2-й

5. СЕМЕСТР: 1-2

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 21

7. ЛЕКТОР: доц. Кольцун Н.М.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни : ознайомлення із мовознавством як наукою; ознайомлення з основами теорії мови; умінь осмислено підходити до мовних явищ; засвоєння лінгвістичних понять, необхідних для вивчення будь-якої лінгвістичної дисципліни; осмислення природи, сутності, функцій та будови мови, значення мови для окремої людини і людства загалом; знання принципів мови взагалі і окремих мов, структури мови, функціонування та взаємодії її структурних одиниць; з'ясування основних принципів, за якими відбувається зміна мови, її еволюція, що керує історичним розвитком мови, як пов'язані розвиток суспільства і мови.

Після вивчення модуля студенти повинні *знати:* основні поняття та терміни мовознавства; мову як систему, її складові частини та структуру; закономірності функціонування мови у суспільстві та її розвиток; класифікацію звуків мови, визначення закономірностей їх поєднання, усвідомлювати фонетичні процеси, природу і структуру складу, а також наголосу та інтонації; передумови виникнення, етапи становлення, форми розвитку та види письма; формування принципів орфографії та укладання алфавітів; типи відношень слів у лексичній системі мови; природу фразеологізмів та їх ознаки; типи словників та їх порівняльні характеристики; наукові критерії класифікації мов та закономірності їх історичного розвитку; граматичні значення, категорії, граматичну форму слова, способи вираження граматичних значень; ознаки та структуру найменшої комунікативної одиниці - речення; класифікацію мов світу;

Вміти: класифікувати звуки мови, визначення закономірності їх поєднання, усвідомлювати фонетичні процеси, природу і структуру складу, а також наголосу та інтонації; пояснювати певні правописні явища керуючись принципами орфографії; - визначати типи відношень слів у лексичній системі мови; з'ясовувати природу фразеологізмів та їх ознаки; визначати типи словників та їх порівняльні характеристики; окреслювати наукові критерії класифікації мов; пояснювати граматичні значення, категорії, граматичну форму слова, способи вираження граматичних значень; формулювати ознаки та визначати структуру найменшої

комунікативної одиниці - речення; визначати чим регулюється утворення речення та словосполучення, і як вони функціонують у мові; застосовувати класифікацію мов світу для визначення мовних сімей і груп; користуватись здобутими знаннями для інших лінгвістичних дисциплін.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: основи наукових досліджень; практичний курс української мови; сучасна українська літературна мова.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Мовознавство – наука про мову. Предмет, завдання і методи науки про мову. Мова, її природа і функції. Структура мови. Системний характер будови мови. Походження мови. Історичний розвиток мов. Мова і мовлення. Мова і мислення.

Поняття фонем. Інваріант і варіант фонем. Добір слів, у яких виразно виступає смислорозділювальна функція типового звука. Вправи на розрізнювання інваріантів і варіантів фонем.

Фонетична і фонематична транскрипція. Запис текстів фонематичною і фонетичною транскрипцією.

Основи класифікації звуків мови. Голосні і приголосні звуки, їх головні акустичні та артикуляційні особливості. Виявлення найбільш типових ознак голосних і приголосних звуків. Вправи для вироблення навичок знаходження у фонетичному тексті звуків за певною ознакою: за участю голосу: сонорних і шумних, глухих і дзвінких), за артикуляцією (зімкнутих і і щілинних, передньоязикових, задньоязикових та ін.) повний аналіз звуків.

Опис артикуляції звуків різного типу. Вправи на розрізнення звуків за описом їх артикуляції.

Фонетичне членування звукового потоку: фраза як відрізок мовлення; склад, його характеристика; наголос, типи наголосів, проклітики і енклітики; інтонація, складники інтонації. Прослуховування текстів для вироблення навичок членування мовного потоку на фонетичні одиниці (фрази, такти, склади, звуки). Характеристика звукових одиниць, визначення їх ознак на кожному етапі членування. Морфологічна будова слова. Морфема – найменша значуща одиниця мови і складова частина слова. Виділення морфем і встановлення їх значень. Види морфем. Варіанти морфем (аморфи). Омонімія морфем. Визначення на конкретних прикладах типів морфем, членування слова на морфемі.

Види афіксальних морфем. Поняття формотворчих афіксів. Продуктивні і непродуктивні, активні і пасивні афікси. Нульова флексія, нульовий суфікс. Поняття парадигми. Спостереження над процесами спрощення перерозкладу, аналогії у морфемному складі слова.

Поняття основи слова. Основи похідні, непохідні, твірні або вивідні. Визначення основи і флексії у підібраних змінюваних словах. Розрізнення формотворчої і словотвірної основи на вибраних із тексту словах. Морфологічні процеси і деетимологізація слова. Аналогія і зміна морфологічної будови слова: спрощення, перерозклад, ускладнення. Вивчення на підібраних словах змін у морфемній будові слова: спрощення, перерозкладнення, ускладнення.

Поняття структури та системи мови. Принципи класифікації звуків мови та їх функції. Фонема. Фонематична система мови. Поняття лексичної системи мови. Основні функції слова. Лексичні значення слова. Типи відношень лексичних одиниць. Стилистичні шари лексики. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Поняття лексикографії.

Теоретичні основи і принципи укладання словників. Дериватологія. Основні способи словотворення. Визначення основних одиниць і елементів граматичної будови мови. Визначення морфем. Структура слова. Сполучення і речення, їх основні ознаки. Основні етапи розвитку письма. Принципи орфографії. Генеалогічна та типологічна класифікація мов. Основні типи мов за генеалогічною та типологічною класифікацією.

Інші класифікації мов світу. Письмо.

Література:

1. Гируцкий А.А. *Введение в языковедение: Учеб. пособие*/ А.А. Гируцкий.- Мн.: «ТетраСистемс», 2001.-288с.

2. Дорошенко С.І. *Загальне мовознавство*. Навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 124-168.
 3. Карпенко Ю.О. *Вступ до мовознавства*. –К.- Одеса, 1991. – С.136-186.
 4. Кочерган М.П. *Вступ до мовознавства*: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.-К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.- 368с. (Альма-матер).
 5. Кочерган М.П. *Загальне мовознавство*: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти.-К.: Видавничий центр “Академія”, 1999.- 288с. (Альма-матер)
 6. Мацько І.П. *Українська мова*. К.,Либідь, 1996.
 7. Полюга Л.М. *Словник антонімів української мови* /За ред. Л.С. Паламарчука.-2-е вид., доп. і випр.- К.: Довіра, 1999.- 275с.
 8. Реформатський А.А. *Введение в языковедение*: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр.-М.: Аспект Пресс, 2004.-536с.
 9. Семчинський С.В. *Загальне мовознавство*. Видання друге, перероблене і доповнене.- К.: АТ “Око”, 1996.- 416с.
 10. *Словник синонімів української мови*: В 2т./А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук та ін.- К.: Наук. думка, 2001.- (Словники України).
 11. *Сучасна українська мова*: Підручник /О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін.; За ред. О.Д. Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400с.
 12. *Фразеологічний словник української мови*/ Уклад.: В.М. Білоноженко та ін.- К.: Наук. думка, 1993.- 984с.
 13. Ющук І.П. *Вступ до мовознавства*: Навч. посібник.- К.: Рута, 2000.- 128с.
 14. Ющук І.П. *Українська мова*: Підручник. – 3-тє вид. – К.: Либідь, 2006. – 640с.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.
- 14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:** іспит
Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).
- 15. МОВА НАВЧАННЯ:** українська

Сучасна українська літературна мова

1. **КОД:** ПНД 1.05
2. **НАЗВА:** Сучасна українська літературна мова
3. **ТИП:** нормативний
4. **РІК НАВЧАННЯ:** 1-4-й
5. **СЕМЕСТР:** 1-8
6. **КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 21
7. **ЛЕКТОР:** доц. Циганок І.Б.
8. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання вивчення дисципліни: володіння українською мовою в її літературній формі та діалектному розмаїтті, уміння аналізувати мову, користуючись системою основних понять і термінів загального мовознавства; користуватися навичками письмової та усної презентації наукового й практичного матеріалу; знання стилістичної диференціації мови, специфіки сучасної української мови, які передбачають системне розуміння фонетичної і фонологічної структури. Виробити стійкі навички культури усного й писемного мовлення, оволодіти нормами літературної мови та мовного етикету. Ознайомити з науковими засадами й основними положеннями сучасного українського правопису та підвищити рівень грамотності.Опрацювати офіційно-діловий стиль, засоби і прийоми усного та писемного ділового мовлення, а також найпоширеніших ділових паперів, потрібних в офіційно-діловому спілкуванні.Поглибити духовну культуру і формування мовно-гуманітарного

світогляду студентів. Вивчення фонетичних, лексикологічних, граматичних, правописних і мовностилістичних явищ і тенденцій; оволодіння різними аспектами і нюансами української мови; розвиток гуманітарно-філологічного мислення.

Знати: Основний теоретичний матеріал з курсу “Сучасна українська мова”. Особливості української мови як державної, її комунікативно-соціальні функції. Наукові засади й основні положення сучасного українського правопису.

Уміти: Реалізувати вимоги Конституції України та інших державних документів щодо державності української мови і використання її як державної у професійному спілкуванні. Володіти навичками культури мовлення і нормами української літературної мови. Виразно і точно висловлювати думки.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літературної мови, сучасна українська мова

11. ЗМІСТ КУРСУ: Фонетика, фонологія та їх основні одиниці. Базові теоретичні положення з фонетики, фонології. Звукові зміни в мовному потоці, фономорфологічні чергування. Історичні чергування. Класифікація голосних, приголосних. Фонетичне і фонологічне письмо. Графіка. Орфографія. Принципи орфографії. Орфоепія. Наголос. Інтонація. Мелодика. Лексикологія. Предмет. Слово в ЛСС. Омонімія, синонімія, паронімія, антонімія. Лексикологія. Предмет. Слово в ЛСС. Омонімія, синонімія, паронімія, антонімія. Походження і вживання лексики. Шари лексики. Діахронні і синхронні аспекти лексики.

Динаміка лексико-семантичної системи. Парадигматичні і синтагматичні явища лексики. Історичні зміни словникового складу мови. Їх причини. Пасивна лексика. Запозичення. Історична лексикологія та етимологія. Фразеологія й фразеографія. Лексикографія. Активна і пасивна лексика. Застарілі слова. Фразеологія. Класифікація ФО. Аспекти вивчення. Лексикографія. Історичні витоки.

Словотвір і морфеміка. Морф, морфема. Будова слова. Типи морфем. Морфонологічні явища та історичні зміни у морфеміці. Словотвір. Деривація і дериватологія. Твірна база. Словотвірні засоби. Словотвірна мотивація. Способи словотворення. Структурно-семантичний підхід у вивченні синтаксису у середній школі. Основні напрями. Словосполучення (семантика, структура, відношення, спосіб морфологічного вираження головного компонента). Парадигматика словосполучення. Сурядні, підрядні словосполучення. Типи підрядного зв'язку. Диференційні ознаки речення. Речення і судження. Парадигматика в системі речень. Структура, синтаксичний зв'язок простого речення. Поняття про просте речення, структурну схему, предикативність.

Типологія речень. Просте двоскладне і односкладне речення. Типи. Синтаксис простого ускладненого речення. Неповні речення. Прості речення, ускладненої структури: з однорідними членами, відокремленими і вставленими конструкціями, звертаннями. Види ускладнень. Синтаксис складного речення. ССР, класифікація. СПР. Складнопідрядне речення з одним чи кількома підрядними, структура, класифікація. БСР, однотипні, різнотипні, класифікація БСР. Однофункціональні і різнофункціональні предикативні частини складних безсполучникових речень. Синтаксично нечленовані комунікативні одиниці. Пряма / непряма мова. Період ССЦ надфразна єдність, абзац. Основи сучасної пунктуації.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. – К., 1987.
2. Бевзенко С.П. Сучасна українська мова: Синтаксис. – К., 2005
3. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. – К., 1983.
4. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К., 1982.
5. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К., 1992.
6. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. – К., 1993.
7. Воскобойнікова А.В. Структура синтаксису прийменниково-відмінкових конструкцій у східнослов'янських мовах. – К., 1998.

8. Горяний В.Д. Синтаксис односкладних речень. – К.,1984.
 9. Гуйванюк Н.В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць. – Чернівці,1999.
 10. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. – Харків, 1980.
 11. Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови. Синтаксис. – Донецьк,2001.
 12. Загнітко А.П. Теорія сучасного синтаксису. – Донецьк, 2006.
 12. Заборна М.С. Другорядні члени речення: Теорія і практика аналізу. – Тернопіль,2000.
 13. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. – К.,1986.
 14. Історія української мови. Синтаксис / За ред. Г.П.Арполенка. – К.,1983.
 15. Кадомцева Л.О. Сучасна українська мова. Синтаксис простого речення. – К.,1985.
 16. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української мови. – К.,1992.
 17. Лінгвістичний аналіз : Практикум / За ред. Г.Р.Передерій. – К.,2005.
 18. Лобода В.В. Однорідність у простому реченні // Синтаксис словосполучення і простого речення. – К.,1975.
 19. Матвеева Т.П. Граматичний розбір. – Ізмаїл,2002.
 20. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій. – Луцьк, 2004.
 21. Мойсієнко А.К. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис простого ускладненого речення. – К, 2006.
 22. Пешак М.М. Комунікативний синтаксис - К.,2000.
 23. Плющ М.Я. Категорії суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення.–К.,1986.
 24. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. – К.,1994.
 25. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К.Білодіда.– К.,1972.
 26. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.Т.Медушевського. – К.,1975.
 27. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К.,2000.
 28. Сучасна українська мова / За ред. О. Д. Пономаріва. – К.,2001.
 29. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А.К.Мойсієнко, І.М.Арібжанова, В.В.Коломийцева та ін. – К., 2010. – 374 с.
 30. Шульжук К.Ф. Складні багатокomпонентні речення в українській мові.— К.,1986.
 31. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. – К.,2004.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, практичні заняття, самостійна робота.
- 14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:** залік, іспит
- Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).
- 15. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Українська діалектологія

- 1. КОД:** ПНД 1.06
- 2. НАЗВА:** Українська діалектологія
- 3. ТИП:** нормативний
- 4. РІК НАВЧАННЯ:**1
- 5. СЕМЕСТР:** 2
- 6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 3
- 7. ЛЕКТОР:** проф.Колесников А.О.
- 8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання вивчення дисципліни: допомогти студентам засвоїти основні поняття української діалектології (говірка, діалектна риса, діалектне явище, ізоглоса тощо); набути знання про діалектні особливості української мови; засвоїти основні відомості про територіальну диференціацію української мови та оволодіти практичними навичками самостійно

аналізувати зв'язні тексти, виявляти та лінгвістично інтерпретувати основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні та лексичні особливості говірок різних діалектних типів, а також записувати діалектний матеріал; розвивати інтерес до державної мови.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні поняття української діалектології як науки, її предмет, значення, завдання та історію розвитку; особливості та наукову інтерпретацію фонологічного, фонетичного, акцентуаційного й граматичного структурних рівнів української діалектної мови та словниковий, фразеологічний склад окремих діалектів і їх об'єднань; межі поширення окремих явищ і територіальне членування діалектної мови; методи збирання і дослідження діалектного матеріалу.

вміти: аналізувати різні джерела вивчення говорів;

засвоїти фонетичну транскрипцію для запису говіркового мовлення;

визначати мовно-територіальні утворення української діалектної мови;

здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови як у давніх, так і в новіших записах;

аналізувати місцеві записи, зроблені студентами чи викладачами за допомогою звукозаписувальної апаратури для виявлення помилок, зумовлених діалектним оточенням;

визначати можливі види роботи для усунення діалектних помилок, використовуючи окремі методичні статті з досвіду роботи над діалектизмами;

виявляти й аналізувати діалектизми у творах художньої літератури, зокрема у тих, що вивчаються в школі.

Усвідомлення важливого науково-теоретичного і практичного значення дисципліни; ознайомлення з цінними матеріалами для історії мови, історії, археології. Уміння орієнтуватися в складних діалектних явищах і процесах, притаманних сучасній українській мові

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: сучасна українська літературна мова, фонетика, морфологія

11. ЗМІСТ КУРСУ: Діалектологія як розділ українського мовознавства. Історія діалектології. Спроби виділення діалектів. Класифікація діалектів. Основні риси українських діалектів, їх диференціація; різні одиниці діалектного членування української мови; відомості про особливості говірок південно-східного, південно-західного і північного наріччя української мови. Діалектні територіальні одиниці (говірка, говір, група говірок, наріччя). Джерела вивчення говорів української мови. Методи вивчення народних говорів. Українські наріччя і говори. Історія діалектного членування української мови. «Атлас української мови» – значення, специфіка. 8. З історії української діалектології. Науковий здобуток М. Максимовича.

З історії української діалектології. Науковий здобуток Я. Головацького. Діяльність Південно-західного відділення Російського географічного товариства у Києві. Дескриптивні та лінгвогеографічні дослідження українського діалектного обширу. Взаємодія народних говорів із новою українською літературною мовою. Українські діалектологічні атласи й словники. Загальна характеристика українського діалектного вокалізму та консонантизму. Звукові зміни в українських говорах: явище афери, епентези, гіперизму тощо. Діалектні відмінності в наголошуванні форм слів. 17. Основні типи діалектичних відмінностей у лексиці: Типи діалектичних відмінностей у синтаксисі з погляду їх походження. Дескриптивні та лінгвогеографічні дослідження українського діалектного обширу. Різновиди морфологічних діалектних відмінностей. Характеристика діалектних відмінностей у словотворі. Типи діалектних відмінностей у лексиці.

Склад діалектної лексики з погляду її походження. Історичні нашарування в діалектній лексиці. Характерні особливості лексики говорів. Найважливіші семантичні групи діалектної лексики. Нетермінологічна діалектна лексика. Характеристика діалектних відмінностей у фразеології. Загальна характеристика північного наріччя. Загальна характеристика південно-західного наріччя. Загальна характеристика південно-східного наріччя. Різновиди

морфологічних діалектичних відмінностей: Діалектні відмінності в категорії роду, в категорії числа. Характерні особливості лексики діалектів. Діалектні особливості відмінювання іменників, прикметників. Творення ступенів порівняння в говорах. Діалектичні особливості фонетичного оформлення числівників української мови. Система відмінювання числівників у діалектах української мови. Діалектичні особливості відмінювання займенників. Діалектичні особливості фонетичного оформлення займенників. Категорія способу дієслова в говорах. Дієприкметник і дієприслівник у говорах української мови. Народні говори та староукраїнська літературна мова. Нетермінологічна діалектна лексика. Консонантизм південно-східного наріччя української мови. Вокалізм південно-східного наріччя української мови. Консонантизм південно-західного наріччя української мови. Вокалізм південно-західного наріччя української мови.

Історія вивчення українських говорів. Рівні української діалектологічної мови. Характеристика діалектного вокалізму і консонантизму. Морфологія діалектної мови. Лексика та фразеологія діалектної мови (непродуктивна, продуктивна). Етнографічні діалектизми. Діалектні словники. Синтаксис української діалектної мови. Діалектні відмінності у словосполученні. Відмінності у структурі простого речення. Відмінності у структурі складного речення. Наріччя і говори української мови

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бевзенко С.П. Вступ до української діалектології. - Одеса, 1965.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. - К., 1980. Говори української мови. - К., 1977.
3. Дзензелівський Й.О. Конспект лекцій з курсу української діалектології (Вступні розділи). - Ужгород, 1966.
4. Дзензелівський Й.О. Конспект лекцій з курсу української діалектології. Ч. I. Фонетика. - Ужгород, 1965.
5. Жилко Ф.Т. Говори української мови. - К., 1958.
6. Жилко Ф.Т. Нариси з діалектології української мови. - К., 1966. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори. - К., 1990.
7. Гриценко П.Ю. Межиріччя Дністра і Дунаю у світлі лінгвістичної географії (стан і пріоритети) // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2006. – Вип. 21. – С. 3–16.
8. Гриценко П. Ю. Тексти як джерело дослідження українських говірок Румунії // Українські говори Румунії / М. Павлюк, І. Робчук. – Едмонтон – Львів – Нью-Йорк – Торонто, 2003. – С. I–XVI.
9. Гриценко П. Ю. Тексти як джерело дослідження чорнобильських говірок // Говірки Чорнобильської зони. Тексти / [відп. ред. П. Ю. Гриценко]. – К., 1996. – С. 7–19.
10. Гриценко П. Ю. Текст як простір вияву діалектних явищ // Збірник лінгвістичних праць : до 60-річчя проф. О. А. Колесникова. – Ізмаїл, 2000. – С. 9–15.
11. Колесник В.О. Дебалканізація болгарських переселенських говірок в Україні. Граматична система. – Одеса, 2003. – 231 с.
12. Колесников А.О. Морфологія українських південнобессарабських говірок: генеза і динаміка. – Ізмаїл: СМІЛ, 2015. – 676 с.
13. Колесников А.О. Українські говірки у мовному континуумі межиріччя Дністра і Дунаю // Лінгвістика : зб. наук. праць. – Луганськ, 2012. – №1 (25). – Ч.І. – С. 115–127.
14. Колесников О. Етномовна ситуація і питання мовної політики в українському Придунав'ї // Південь України. Одеса. Четвертий міжнародний конгрес україністів (Одеса, 26-29 серпня 1999 р.): доповіді та повідомлення. – Одеса, 1999. – С. 275–283.
15. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства : [підручн.]. – К., 2006. – 424 с.
16. Південна Бессарабія (кінець XVIII – XIX ст.) : [навчально-методичний посібник]; за ред. Л. Ф. Циганенко. – Ізмаїл, 2011. – 216 с.
17. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю : Навчально-методичний

- посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Делюсто. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2012. – 64 с.
18. Покровская Л. А. Современный гагаузский язык : [курс лекций]. – Комрат, 1997. – 189 с.
19. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
20. Баранник Л.Ф. Динамика лексико-семантической системы русских островных говоров Одесщины, функционирующих в разноязычном окружении // Діалектна мова: сучасний стан і динаміка в часі. – К., 2008.
21. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М., 1990. – 685 с.
22. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2007. – 856 с.
23. Kiseolar P. Caracteriaza lingvistică a graiurilor românești din regiunea Odesa. Profil general // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2006. – Вип. 21. – С. 46–49.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, практичні заняття, самостійна робота.
- 14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:** -
Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).
- 15. МОВА НАВЧАННЯ:** українська

Українська мова в діахронному аспекті

- 1. КОД:** ПНД 1.07
- 2. НАЗВА:** Українська мова в діахронному аспекті
- 3. ТИП:** нормативний
- 4. РІК НАВЧАННЯ:** 3
- 5. СЕМЕСТР:** ,6
- 6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 4
- 7. ЛЕКТОР:** доц. Циганок І.Б.
- 8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання вивчення дисципліни: Оволодіння і знання граматичної будови та лексичного складу давньої української мови, її граматичних форм. Теоретичними засадами курсу є вивчення закономірностей розвитку української мови, ознайомлення з її найхарактернішими фактами, процесами та змінами, що відбулися в ній протягом історії.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні погляди на походження української мови; звукову систему праслов'янської, давньоукраїнської та староукраїнської мов; звукові зміни в давньоукраїнській та староукраїнській мовах; історію іменних частин мови; історію становлення дієслівної системи; історію розвитку способів вираження головних і другорядних членів речення; особливості утворення і функціонування одно- і двоскладних речень; синтаксичні особливості відмінків;

уміти: визначати і коментувати фонетичні явища; виконувати історико-лінгвістичний розбір частин мови; визначати типи речень; застосовувати набуті знання при вивченні сучасної української мови; забезпечувати історизм при викладанні української мови.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ:

Старослов'янська мова, історія української літературної мови, палеографія, фольклор, діалектологія, ономастика.

11.ЗМІСТ КУРСУ: закономірності розвитку української мови, ознайомлення з її найхарактернішими фактами, процесами та змінами, що відбулися в ній протягом історії.

Зміни у фонетичній системі, еволюцію морфемної будови української мови, словниковому фонді та граматичній будові мови протягом століть, визначаються старовинні риси, які існували в ній за попередніх часів.

Питання з історичної фонетики (система голосних і приголосних, редуковані голосні, праслов'янські фонетичні явища у звуковій системі мови, наслідки палаталізації та занепад редукованих), з історії морфологічної системи, з історії історичного синтаксисузміни у фонетичній системі, словниковому фонді та граматичній будові мови протягом століть, визначаються старовинні риси, які існували в ній за попередніх часів.

Грамматичні (насамперед морфологічні) характеристики сучасної української мови з діахронічним коментуванням. Детально аналізуються питання з історичної фонетики (система голосних і приголосних, редуковані голосні, праслов'янські фонетичні явища у звуковій системі мови, наслідки палаталізації та занепад редукованих), з історії морфологічної системи, з історії історичного синтаксису

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Денисюк В. В. Історична граматики української мови. Ч. 1. Вступ. Фонетика : навч. посібник / В. В. Денисюк. – Умань : ПП Жовтий, 2013. – 106 с.
2. Історична граматики української мови / Жовтобрюх М. А., Волох О. Т., Самійленко С. П., Слинко І. І. – К. : Вища школа, 1980. – 319 с.
3. Крижанівська О. І. Історія української мови : Історична фонетика. Історична граматики : навч. посіб. / О.І. Крижанівська. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 248 с.
4. Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови : нариси із словозміни та словотвору / Бевзенко С. П. – Ужгород : Закарпат. обл. вид-во, 1960. – 416 с.
5. Історична граматики української мови : [підруч. для студ. мовно- літературних. ф-тів пед. ін-тів] / [О. П. Безпалько та ін.]. – К. : Радян. шк., 1980. – 510 с.
6. Історична граматики української мови : [навч. посіб. для студ. філол. ф-тів ун-тів і пед. ін-тів] / [М. А. Жовтобрюх та ін.]. – К. : Вища шк., 1980. – 319 с.
7. Історія української мови : Фонетика / [В. В. Німчук (відп. ред.) та н.]. – К. : Наук. думка, 1979. – 367 с. Історія української мови : Лексика і фразеологія / [В. О. Винник та ін.]. – К. : Наук. думка, 1983. – 743 с.
8. Історія української мови : Морфологія / [М. А. Жовтобрюх та ін.]. – К. : Наук. думка, 1978. – 539 с.
9. Історія української мови : Синтаксис / [Г. П. Арполенко та ін.]. – К. : Наук. думка, 1983. – 503 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Методика навчання української мови

1. КОД: ПНД 1.08
2. НАЗВА: Методика навчання української мови
3. ТИП: нормативний
4. РІК НАВЧАННЯ: 3
5. СЕМЕСТР: ,4, 5
6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6
7. ЛЕКТОР: доц.. Мельнікова Р.М.
8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: вироблення вмінь складати конспекти, добирати дидактичний матеріал, проводити уроки різних типів за різними інноваційними технологіями

У результаті вивчення модуля студент повинен

Знати: найважливіші завдання освіти в Україні на сучасному етапі є залучення молоді до національної культури на основі рідної мови.

методи і прийоми успішного навчання рідної мови не тільки в школі, а й у гімназії, ліцеї, коледжі, уміннями й навичками їх творчо застосувати;

чинні програми, підручники, психологічні основи і загально дидактичні принципи навчання мови.

вміти: співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику;

розвивати в учнів пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, вміння працювати з навчально-методичною літературою;

формувати в майбутніх учителів-словесників дослідницькі навички, розвивати вміння, проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: практичний курс української мови, сучасна українська літературна мова, вступ до мовознавства, психологія, педагогіка.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Організація навчального процесу з методики навчання української мови. Загальні питання методики навчання української мови. Особливості засвоєння лінгвістичної теорії. Методика роботи у процесі вивчення окремих розділів шкільного курсу української мови. Специфіка методів вивчення теоретичного матеріалу з української мови. Методи теоретико-практичного вивчення української мови. Методи практичного опанування мовленням. Дидактичний матеріал. Класифікація методів навчання мови.

Методи вироблення мовних умінь і навичок. Використання мовних засобів різних форм, сфер і жанрів мовлення. Інноваційні технології навчання (дидактична евристика, інтерактивне навчання, концентроване навчання, продуктивна технологія, модульно-розвивальне навчання). Принципи структурування уроку. Класифікації уроків з мови. Наочність. Методика вивчення розділів «Фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія» Методика вивчення лексикології, фразеології. Методика вивчення будови слова й словотворення. Методика вивчення частин мови. Методика вивчення орфографії Методика вивчення синтаксису. Методика вивчення пунктуації. Методика розвитку зв'язного мовлення. Мовленнєвий розвиток учнів як методична проблема.

Понятійна та операційна основа роботи над формуванням мовленнєвих умінь. Переказ у системі роботи над формуванням мовленнєвих умінь. Твір як вид роботи над формуванням мовленнєвих умінь. Робота зі стилістики. Роль і завдання стилістичної роботи. Удосконалення мовлення і мовної грамотності учнів 10-11 класів. Позакласна робота з української мови. Інноваційні технології навчання.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1.Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах / За ред. М. Пентиліук. – К., 2009. – 302 с.

2.Коваль В. О., Коваль К.А. Методика навчання української мови у загальноосвітніх навчальних закладах : навчально-методичний посібник для студентів філологічних факультетів: реком. МОН / В. О. Коваль, К. А. Коваль; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Умань: ПП Жовтий О. О., 2013. – 218 с.

3.Практикум з методики навчання української мови / за ред. М.І. Пентиліук / – К.: Ленвіт, 2011. – 366 с.

4.Технологія сучасного уроку рідної мови / Н.Б. Голуб, Л.М. Дяченко, Н.М. Остапенко, В.В. Шляхова / За ред. Н.М. Остапенко. – Черкаси : Відлуння, 1999. – 127 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія української літератури

1. КОД: ПНД 1.09

2. НАЗВА: Історія української літератури

3. ТИП: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: 1-4

5. СЕМЕСТР: 1,2,3,4,5,6,7,8.

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 22

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г.Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: вивчення дисципліни «Історія української літератури» є розкриття динаміки розвитку української літератури у зв'язку з історико-культурними обставинами епох; усвідомленому розуміння своєрідності письменницьких досягнень у різні періоди становлення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні етапи розвитку української літератури, найважливіші факти літературного процесу; характерні риси епохи, відображені в літературних творах; найважливіші відомості про літературні напрями і стилі означеного періоду; важливі біографічні відомості про письменників; ідейно-тематичну основу, проблематику, особливості композиції вивчених творів; місце і значення кожного твору в доробку письменника та в літературному процесі цього періоду; оцінку вивчених творів у літературно-критичних статтях; жанрову специфіку та значення літератури.

вміти: аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної, ідейної цілісності та авторської позиції; розкривати основну проблематику творів; складати доповідь або реферат (за кількома джерелами); з'ясувати взаємозв'язок світогляду і творчості письменника; виявляти характерні ознаки літературних напрямів і стилів; складати тези і конспект критичних праць.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: фольклор, вступ до літературознавства, основи літературознавства.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Давня українська література. Література Київської Русі (IX–XIII ст.). Проблеми періодизації. Перекладна та оригінальна література. Літописання. Література Доби Ренесансу та Бароко (XIV–XVIII ст.). Віршування. Шкільна драматургія. Козацькі літописи. Естетична система Г.С. Сковороди. Розвиток художньої прози XIX ст. (Г.Квітка-Основ'яненко, П.Куліш, М.Вовчок, П.Мирний, І.Нечуй-Левицький, Б.Грінченко, І.Франко). Особливості романтичної та реалістичної поезії (Т.Шевченко, «Руська трійця», І.Франко, С.Руданський та ін.).

Становлення української драматургії (І.Котляревський, І.Карпенко-Карий, М.Старицький, І.Франко та ін.) подається на тлі загального поступу української художньої культури. Особливості розвитку історії української літератури кінця XIX – початку XX ст. Теоретичні засади модернізму. Імпресіонізм, неоромантизм: художньо-естетичні принципи, літературні вияви (М. Коцюбинський, О. Кобилянська).

Експресіонізм, неореалізм: художньо-естетичні принципи, літературні вияви (В. Стефаник, В. Винниченко). Символізм у ліриці, драматургії та прозі (О. Олесь і М. Яцків). Наближення до модерну (В. Самійленко, С. Васильченко, А. Тесленко). Творчий доробок Лесі Українки й модерна лірика. Добір та вирізнення постатей в літературі XX ст. (М.Хвильовий, М.Зеров, Ю.Яновський, В.Підмогильний, О.Довженко, А.Малишко, Д.Павличко, М.Рильський, В.Симоненко, М.Стельмах, Гр.Тютюнник, Вал. Шевчук, В.Стус, Л.Костенко, О.Гончар, Є.Гуцало, І.Драч, П.Загребельний, Г.Косинка, М.Куліш, та ін.),

обумовлений яскравістю доробку письменників, вагомістю і значущістю їхньої творчої діяльності для українського та світового художнього процесу.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Грушевський М.С. Історія української літератури: В 6 т. 9 кн. Упоряд. В.В. Яременко, - К.,:Либідь, 1993-1996.
2. Єфремов С.С. Історія українського письменства – К., 1995.
3. Жулинський М.Слово і доля: Навчальний посібник К.: АСК., 2002.
4. Зборовська Н.Психоаналіз і українське літературознавство: Підручник.-К., 2003.
5. Історія української літератури (перша половина ХІХ століття) / За ред. І.Скрипника.- К.,1980.
6. Історія української літератури : У 2 т.-К., 1987. Т.1.
7. Історія української літератури: У 2 кн. Кн.2: Підручник / За ред.акад. М.Г.Жулинського.- К.: Либідь, 2006.
8. Історія української літератури: У 8 т.-К., 1968 Т.3.
9. Історія української літератури: ХІХ століття: У 3 кн./ За ред. М.Яценка.- К., 1995-1997.
10. Ключек Г.Д. Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація: Посібник для вчителя,-К: Освіта, 1998.
11. Моклиця М. Основи літературознавства.-Тернопіль, 2002.
12. Т.Шевченко: Текст і контекст // Збірник наукових праць. - Ізмаїл, 2005.
13. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства.,-К., 2003.
14. Чижевський Д. Історія української літератури.-К.,1994.
15. Шевченко Т.Г. Зібрання творів: У 6 т.-К.: Наукова думка, 2001-2003.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Вступ до літературознавства

1. КОД: ПНД 1.13

2. НАЗВА: Вступ до літературознавства

3.Тип: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ: Вступ до літературознавства

5. СЕМЕСТР: 6

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: доц. Томчук О.Ф.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Метою курсу є ознайомити студентів з проблемним полем та дослідницьким апаратом літературознавства з урахуванням історії і сучасного стану дисципліни у вітчизняній і зарубіжній науці, сформувати системні теоретико-літературні знання та навички їх застосування на практиці.

Завдання: ознайомити студентів із сутністю мистецтва як особливої форми суспільної свідомості; розглянути специфічні риси літератури як виду мистецтва; розглянути основні літературознавчі поняття і категорії в синхронічному та діахронічному аспектах; сформувати навички аналізу художнього твору; • “висвітлити” закономірності розвитку літературного процесу. Значення курсу полягає в тому що він дає можливість сформувати теоретичну базу для подальшого вивчення історії зарубіжної літератури, формує навички літературознавчого аналізу. У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати: суттєві риси мистецтва як особливої форми суспільної свідомості та літератури як виду мистецтва; визначення, сутність основних літературознавчих понять та категорій; риси художніх систем, літературних епох; напрямки, школи, методи літературознавства.

Вміти: застосовувати теоретичні знання на практиці, володіти навичками літературознавчого аналізу; добирати ілюстративний матеріал до кожного терміна; орієнтуватися в основних питаннях сучасного літературознавства; користуватися термінологічним апаратом сучасного літера

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: фольклор, вступ до літературознавства, основи літературознавства.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Модуль 1. Єдність змісту та форми художнього твору.

Тема 1. Наука про літературу і література як особливий вид мистецтва. Специфіка мистецтва (образність, суб'єктивність, емоційність тощо) та літератури як особливого виду мистецтва. Літературознавство – наука про літературу. Розділи літературознавства (теорія літератури, історія літератури, літературна критика) та його зв'язок з іншими науковими дисциплінами (текстологією, фольклористикою, лінгвістикою тощо). Поняття поезики (як синоніму понять «теорія літератури», «специфіка художньої форми тощо»). Поняття про художній твір та єдність його змісту і форми. Заголовок художнього твору та тематика заголовків (номінативний, проблемно- тематичний, метафоричний тощо).

Тема 2. „Змістовні компоненти” художнього твору. Тематика твору та її види («вічна» та конкретно-історична). Проблематика твору та її види (філософська, морально-етична, політична тощо). Ідейний зміст твору, засоби художнього вираження ідеї (епіграф, авторські відступи, промови персонажів тощо). Поняття підтексту. Ідеї явно виражені та приховані у підтексті твору. Типологія пафосу (трагічний, драматичний тощо) та художніх конфліктів (внутрішній, філософський, національний, соціальний, родинно-побутовий тощо). Дискусії щодо доцільності використання терміну «пафос» у сучасному літературознавстві. Поняття «авторська емоційність», «модус художності».

Тема 3. „Формальні” складові художнього твору. Поняття зовнішньої та внутрішньої композиції твору. Специфіка аналізу композиції ліричного, драматичного, епічного творів. Сюжет та фабула: дискусії навколо понять у літературознавстві. Елементи сюжету (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, пролог та епілог). Види сюжетів (зовнішній та внутрішній, динамічний та адинамічний тощо). «Схема» аналізу композиції сюжету. Прийоми організації сюжету (ретроспекція, градація тощо). Позасюжетні елементи (ліричні відступи, авторські коментарі тощо). Композиція деталей. Наративна композиція, види наративу. Композиція персонажів («антагоністи», «двійники» тощо). Поняття хронотопу. Типи хронотопу (за М. Бахтіним). Абстрактний та конкретний хронотоп. Символічний хронотоп.

Модуль 2 Специфіка художнього мовлення. Літературний процес.

Тема 1. Образність та експресивність художньої мови. Специфіка художнього мовлення (образність, експресивність тощо). Лексичні засоби виразності (історизми, архаїзми, синоніми, омоніми, жаргонізми тощо). Поняття про тропи. Види тропів: метафора, метонімія, перифраз, евфемізм, епітет тощо. Поняття про фігури. Види фігур: інверсія, антитеза, градація тощо. Звукові засоби виразності (алітерація, асонанс).

Тема 2. Версифікація. Поняття версифікації. Системи віршування. Поняття віршованого розміру. Ямб, хорей, дактиль, амфібрахій, анапест. Рима і її види (парна, перехресна, кільцева тощо). Білий вірш та верлібр. Строфа, види строф (двовірш, чотирьохвірш тощо). Строфічні форми (сонет, рондо тощо).

Тема 3. Літературний процес і літературознавчі школи. Поняття літературного процесу, етапи та закономірності його розвитку (від античності до XXI ст.). Поняття «літературний напрям», «літературна течія», «літературна школа». Напрямки розвитку літературознавства. Основні літературознавчі школи та їхні представники (міфологічна, біографічна, культурно-історична тощо). Сучасне літературознавство (міфокритика, психоаналіз тощо).

ЛІТЕРАТУРА КУРСУ

1. Галіч О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К.: Либідь, 2001. – 487с. (читальний зал бібліотеки ЗНУ).
2. Ткаченко А. О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): підручник для гуманітаріїв. – К.: Правда Ярославичів, 1997. – 448с. (читальний зал бібліотеки ЗНУ).
3. Введение в литературоведение / Под ред. Г. Пospelова и др. – М.: Высшая школа, 1983.– 327с. (навчальний абонемент бібліотеки ЗНУ).
4. Хализев В.Е. Теория литературы.– М.: Высшая школа, 1999. – 398с. (читальний зал бібліотеки ЗНУ, електронний варіант підручника – кафедра зарубіжної літератури).
5. Чернец Л. В., Хализев В.Е. и др. Введение в литературоведение. – М.: Высшая школа, 2000. – 680 с. (електронний варіант підручника – кафедра зарубіжної літератури).
6. Введение в литературоведение: Учебник / Под ред. Л. М. Крупчанова. – М.: „Оникс”, 2005. – 416с.
7. Литературная энциклопедия терминов и понятий / Под ред. А. Николюкина – М.: НПК „Интелвак”, 2001. – 1274с. (читальний зал бібліотеки ЗНУ).
8. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / За ред. А. Волкова, О. Бойченка та ін. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636с. (читальний зал бібліотеки ЗНУ).
9. Іванишин В., Іванишин П. Пізнання літературного твору. Методичний посібник для студентів і вчителів. – Дрогобич: Відродження, 2003. – 80с. (електронний варіант підручника – кафедра зарубіжної літератури).
10. Милюгина Е. Г. Основы литературоведения. WEB – учебник для студентов педагогических факультетов университетов. – Тверь, 2001 // www. region. tver. ru. (електронний варіант підручника – кафедра зарубіжної літератури).
11. Теоретическая поэтика: понятия и определения. Хрестоматия для студентов филологических факультетов / Автор-составитель Н.Д.Тамарченко. – М.: РГГУ, 1999. - 286с. (електронний варіант підручника – кафедра зарубіжної літератури).
12. Каллер Дж. Теория литературы. Краткое введение. – М.: Астрель, 2006. – 159с.
13. Наливайко Д. Теорія літератури та компаративістики. – К.: Видавничий дім „К-Могилянська академія”. 2006. – 347 с.
14. Торшин А. Произведение художественной литературы. Основне аспекты анализа. М.: Флинта-Наука, 2006. – 256с.
15. Рюмина М. Т. Эстетика смеха. Смех как виртуальная реальность. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 320с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік, іспит

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Ділова українська мова та основи академічного письма

1. КОД: ПНД 1.11

2. НАЗВА: Ділова українська мова та основи академічного письма

3. Тип: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ:

5. СЕМЕСТР: 6

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: доц. Делюсто М.С.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати : поняття «літературна мова», «мовна норма», функції мови; теоретичні відомості про українську літературну мову як державну, про соціолінгвістичну ситуацію в Україні, соціальні й територіальні різновиди української мови, її стилістичну диференціацію; особливості стилів та жанрів сучасної української літературної мови;

знати ознаки наукового стилю, його підстили та жанри, мовні особливості; науковий етикет; історію і сучасні проблеми української загальної і спеціальної термінології, що формувалася упродовж історичного розвитку української мови; основні наукові праці з курсу; базові різновиди наукових текстів та принципи їхньої мовної організації.

мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики сучасної української літературної мови; особливості використання багатозначних слів, паронімів та омонімів у професійному мовленні, правила написання складноскорочених слів, абревіатур, географічних скорочень; основні правила українського правопису; синтаксичні аспекти професійного мовлення, основні форми викладу матеріалу, структуру речень і словосполучень, труднощі узгодження підмета з присудком; призначення, кваліфікацію документів, вимоги до складання та оформлення різних видів документів та правила їх оформлення.

вміти: диференціювати одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис; правильно відбивати на письмі їхні словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки; грамотно оформлювати тексти різних стилів; володіти різними видами усного спілкування, готуватися до публічного виступу; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні власне українську та іншомовну лексику, термінологічну лексику та професіоналізми; перекладати тексти українською мовою; скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети; складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку; послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури; працювати з фаховою філологічною літературою; висловлювати державною мовою відповідно до наявних вимог отримані науково-дослідні результати в усній і писемній формах з необхідною точністю та повнотою; оформлювати наукові тексти (покликання, бібліографічні описи, таблиці тощо) згідно з чинними стандартами.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: фольклор, вступ до мовознавства, практикум української мови.

11. ЗМІСТ КУРСУ: *Вступ. Українська мова серед інших мов світу*

Мова як суспільне явище. Функції мови. Сутність мови. Мова як семіотична система. Структура мовної системи. Мова у когніції і комунікації. Українська мова – національна мова українського народу. Місце української мови серед інших слов'янських. Походження української мови. Літературний і діалектний різновиди української мови. Її соціальна диференціація. Мовна норма. Види норм. Літературна і діалектна норма. Стиль як функціональний різновид літературної мови. Стилiстична система сучасної української мови.

Тема 2. Функційне навантаження фонем української мови

Предмет і завдання фонетики. Артикуляційний, акустичний, перцептивний та функціональний (власне лінгвістичний) аспекти вивчення звуків. Звук як фонетичне явище. Проблематика класифікації звуків. Характеристика голосних звуків української мови. Характеристика приголосних звуків української мови. Чергування приголосних. Правопис дзвінких та глухих приголосних.

Тема 3. Активні процеси в орфоєнії, графіці та орфографії української мови

Орфоєнія сучасної української літературної мови. Поняття орфоєнії, орфоєпічної норми. Погляди на природу складу. Типи складів в українській мові. Графіка української мови. Поняття графеми. Фонематичний і складовий принципи української графіки. Алфавіт української мови. Українська орфографія. Поняття орфограми. Написання слів за

фонематичним, традиційним, морфологічним та смисловим принципом орфографії. Принципи української пунктуації. Типи розділових знаків.

Тема 4. Зміни у словотворчій системі української мови

Морфеміка. Поняття про морфему. Морфема і морф. Типи морфем та їх значення. Морфемний склад слова. Принципи правопису значущих частин слова. Словотвір. Способи словотворення. Творення і правопис імен по батькові. Прості, складні і складені слова. Творення і правопис складних слів. Правопис приголосних у кінці префіксів.

Тема 5. Проблемні питання морфології та синтаксису української мови

Грамматика і морфологія. Основні поняття морфології. Граматична форма. Граматичне значення. Способи вираження граматичних значень. Граматична категорія. Парадигма. Частини мови. Принципи виділення частин мови. Лексико-граматичні розряди і граматичні категорії в українській мові.

Іменник як частина мови. Лексико-граматичні розряди іменників. Поділ іменників на відміни та групи. Відмінкові закінчення іменників. Категорія роду іменників. Спільний рід. Розподіл незмінюваних іменників за родами. Категорія числа іменників. Однинні і множинні іменники. Правопис закінчень іменників. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини. Закінчення іменників II відміни в родовому відмінку множини. Особливості правопису іменників II відміни в інших відмінках. Істоти/ неістоти і словозміна. Правопис іменників III відміни в орудному відмінку однини.

Прикметник як частина мови. Словозміна прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників. Правопис закінчень прикметників. Інші частини мови з прикметниковою словозміною. Категорія ступеня порівняння прикметників та прислівників та її форми. Творення і правопис вищого ступеня порівняння прикметників. Творення і правопис присвійних прикметників. Винятки в утворенні ступенів порівняння якісними прикметниками.

Числівник як частина мови. Семантичні і структурні розряди числівників. Правопис відмінкових форм числівників. Правопис складних числівників і відчислівникових складних слів. Зв'язок числівників з іменниками.

Займенник як частина мови. Семантичні розряди займенників. Відмінювання і правопис займенників. Вживання займенників. Проніміналізація.

Дієслово. Форми дієслова. Неозначена форма дієслова (інфінітив). Минулий час. Умовний спосіб. Правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах. Визначення дієвідміни дієслова. Чергування приголосних у дієсловах. Складний і складений майбутні часи. Наказовий спосіб. Неособові форми дієслова. Активні і пасивні дієприкметники. Безособові форми на *-но*, *-то*. Творення і вживання дієприслівників.

Незмінювані частини мови. Прислівник. Прийменник. Сполучник. Частка. Вигук. Правопис прислівників, утворених від прикметників. Правопис прислівників, утворених поєднанням прийменника з іменником. Правопис прислівників, утворених від числівників та прислівників. Правопис складних і складених прислівників. Правопис *і* та *и* в кінці прислівників. Правопис прийменників. Розрізнення прийменників і префіксів. Вживання прийменників. Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших частин мови. Правопис часток. Правопис *не* з іменними частинами мови та прислівником. Правопис *не* з дієсловом. Правопис вигуків.

Тема 6. Культура мови

Мова і культура. Поняття «культури мови». Культура мовлення як лінгводидактична наука. Чинники формування культури мовлення. Мовна освіта. Мовне виховання. Мовленнєва поведінка. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовна норма як лінгвістична категорія. Поняття загальномовної норми української мови. Літературна мова і норма. Типи літературної норми. Стыльова норма. Суспільне значення норм літературної вимови. Порушення правил української літературної вимови. Норми вимови голосних звуків. Норми вимови дзвінких і глухих приголосних звуків. Вимова груп приголосних. Вимова слів іншомовного походження та абревіатур. Засоби милозвучності української мови. Норми

наголошування слів сучасної української літературної мови. Словесний наголос. Наголошування іменників. Наголошування прізвищ. Наголошування прикметників. Наголошування числівників. Наголошування займенників. Наголошування дієслів. Фразовий наголос. Лексичні норми. Точність мовлення. Точність слововживання. Причини порушення смислової точності мовлення. Синоніми. Пароніми. Чистота мовлення. Просторічні слова. Соціальні і територіальні діалектизми. Поняття «суржик». Поняття фразеологічної норми. Порушення точності фразеологізмів. Словотвірні норми. Особливості творення прикметників. Нормативність творення відтопонімних слів. Морфологічні норми іменника. Нормативність уживання форм роду, числа та відмінка іменників. Нормативність уживання граматичних форм прикметників. Нормативність уживання граматичних форм числівника. Нормативність уживання граматичних форм займенника. Нормативність уживання граматичних форм дієслова. Порушення норм у вживанні прийменників. Синонімія прийменникових конструкцій. Синтаксичні норми. Порядок слів у реченні. Координація присудка з підметом. Керування в українській мові. Використання однорідних членів речення, вставних і вставлених конструкцій. Використання складних речень у мовленні.

Тема 7. Комунікативно-риторичні якості мовлення

Особливості усного мовлення. Діалогічне та монологічне мовлення. Функціональні різновиди мовлення. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Історія вивчення та визначення комунікативно-риторичних якостей мовлення. Правильність як основна комунікативна ознака мовлення. Змістовність і точність. Чистота мовлення як комунікативна ознака. Умови досягнення чистоти мовлення. Засоби творення доречності. Різновиди доречності: стильова, контекстуальна, ситуативна та особистісно-психологічна. Багатство та різноманітність мовлення. Логіка як метод переконання аудиторії. Закони логіки. Основні правила логічного наголосу. Логічні паузи. Логічна композиція. Основні види логічних помилок. Емоційні моменти промови. Мистецтво сполучати логічне та емоційне. Виразність і техніка мовлення. Умови виразності та шляхи її підвищення. Техніка усного мовлення. Мовленнєвий етикет. Види мовленнєвого етикету.

Тема 8. Ділові папери як засіб писемної комунікації

Поняття ділового спілкування. Документ і правила його складання. Критерії класифікації документів. Структура тексту документа. Національний стандарт України. Зміст і розташування реквізитів документів. Різновиди документів. Документи щодо особового складу (автобіографія, заповіт, заява, пропозиція, рапорт, резюме, скарга). Довідково-інформаційні документи (довідка, доповідна записка, звіт, огляд, посвідчення, пояснювальна записка, протокол, витяг з протоколу). Ділове листування. Класифікація листів. Етикет ділового листування.

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Тема 9. Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів

Наукова мова як комунікативний феномен. Поняття про функціональний стиль. Характеристика наукового стилю. Мовні засоби наукового стилю. Підстили (власне науковий, науково-популярний, науково-дидактичний тощо) та жанри наукового стилю (наукова стаття, інформативна наукова стаття, полемічна наукова стаття, критична стаття, курсова, бакалаврська робота, магістерська, докторська дисертація, огляд, рецензія).

Визначення і призначення анотації. Види анотацій. Структура і зміст анотації. Вимоги до анотацій. Визначення і призначення реферату. Види рефератів. Структура і зміст реферату. Вимоги до реферату.

Тема 10. Усне наукове мовлення

Особливості усного наукового мовлення. Культура читання наукового тексту. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Мовна особистість доповідача. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. Наукова конференція. Науковий діалог. Дискусія. Наукова суперечка. Електронна презентація наукового виступу.

Тема 11. Особливості академічного письма

Специфіка академічного письма. Логічна схема наукового дослідження. Композиція. Рубрикація. Обсяг наукового тексту. Основні вимоги до наукового тексту. Вибір теми та об'єкта дослідження. Назва теми. Планування роботи. Критерії відбору матеріалу. Джерела фактичного матеріалу. Поняття про метамову. Термінологія наукового тексту. Вимоги до терміна. Недоліки термінології (їх причини).

Тема 12. Бібліографування та цитування

Накопичення теоретичної інформації. Робота з каталогами бібліотек. Робота з онлайн-каталогами. Міжнародні онлайн-ресурси: WorldCat, DOAJ (Directory of Open Access Journals), JSTOR, Project Muse та інші. Тематичні й алфавітні каталоги. Бібліографічний апарат. Бібліографічний опис. Бібліографічний список. Апарат посилань. Цитування. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань, особливості використання (залежно від сфери застосування і спеціальності); гуманітарні та суспільні науки: *Harvard Referencing Style, Chicago Style: Notes and Bibliography, APA Style, MLA Style*; юриспруденція: *OSCOLA*

Style, Austrian Guide to Legal Citation; медицина та природничі та точні науки: *ACS Style, Vancouver Style, Chicago Style: Author-Date, AIP Style*; інженерія та електроніка: *IEEE Style* тощо.

Тема 13. Оформлення наукових текстів

Структура наукового тексту. Титульний аркуш. Нумерація сторінок. Зміст. Вступ. Основна частина. Розділи. Висновки. Додатки. Особливості оформлення анотації, реферату, курсової, бакалаврської, магістерської роботи.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ

IV. Засоби діагностики успішності навчання

Форми та методи поточного і підсумкового контролю:

- поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками: контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях; контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять; контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань;

- проміжний контроль рівня знань студентів здійснюється за результатами модульної контрольної роботи;

- підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці 1 семестру у формі заліку. При виведенні загальної оцінки студента береться до уваги результати поточного й проміжного контролю.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атлас української мови: [в 3 т.]. – Т. 1. Полісся, Середня Наддніпрянщина і суміжні землі. / [ред. тому І. Г. Матвіяс]. – К. : Наукова думка, 1984. – 498 с. – (391 карта) ; Т. 2. Волинь, Наддністрянщина, Закарпаття і суміжні землі. / [ред. тому Я. В. Закревська]. – К. : Наукова думка, 1988. – 520 с. ; Т. 3. Слобожанщина, Донеччина, Нижня Наддніпрянщина, Причорномор'я і суміжні землі. / [ред. тому А. М. Залеський, І. Г. Матвіяс]. – К. : Наукова думка, 2001. – 266 с. – (206 карт).
2. Биби́к С.П., Сюта́ Г.М. Ділові документи та правові папери. – Харків : Фоліо, 2005. – 493 с.
3. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
4. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К., 1984.
5. Вихованець І.Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна грамати́ка української мови /І.Вихованець, К.Городенська; За ред. І.Вихованця. – К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с. – Бібліогр.: С.391-398.
6. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. – К., 1988.

7. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 1999.
8. Гриценко П. Українська мова: державна і державотворча // Український інформаційний простір. – Число 2. – К., 2014. – С. 19–27.
9. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч.1.
10. Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. – Одеса, 1996
11. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Вища школа, 2008. – 414 с.
12. Орфографічний практикум з сучасної української літературної мови: Навч. посібник. – 2-е вид., випр. і доп./ Відп. ред. М.М.Фашенко. – Одеса: Астропринт, 2000.
13. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. – К. : Знання, 2013. – 524 с.
14. Вакарюк Л., Панцьо С. Українська мова. Морфеміка і словотвір: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004.
15. Сучасна українська літературна мова. Фонетика / За ред. І.К. Білодіда. – К., 1969.
16. Сучасна українська літературна мова. Лексика. Фразеологія / За ред. І.К. Білодіда. – К., 1973.
17. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П.Грищенка. – К., 2002.
18. Сучасна українська літературна мова / За ред. М. Я. Плющ. – К., 2000.
19. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А.К.Мойсієнко, О.В.Бас-Кононенко, В.В.Бондаренко. – К., 2010.
20. Тоцька Н.І.Сучасна українська літературна мова: Завдання і вправи. – К., 1995.
21. Український правопис. – К., 2015.
22. Хрустик Н.М., Хаценко Л.І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір: Практикум: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.
23. Бирик С. П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення. – Ніжин «Видавництво «Аспект- Поліграф», 2013. – 589, [3] с.
24. Висоцький А. В. Синтаксична сфера прислівника в українській літературній мові. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 328 с.
25. Городенська К. Г. Сполучники української літературної мови. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 208 с.
26. Делюсто М. С. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір : навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2015. – 100 с.
27. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 316 с.
28. Колесников А. О. Морфологія українських південнобесарабських говірок: генеза і динаміка. – Ізмаїл : СМІЛ, 2015. – 676 с.
29. Лавриненко С. Т. Мовні знаки концептуалізації правової культури у фольклорному тексті. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – 468 с.
30. Кондратенко Н. В. Синтаксис українського модерністського і постмодерністського художнього дискурсу. – К.: «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2012. – 328 с.
31. Літературна норма і мовна практика / За ред. С. Я. Ермоленко. – Ніжин, 2013. – 320 с.
32. Навальна М. Динаміка лексики української періодики початку ХХІ ст. – К., 2011. – 328 с.
33. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 368 с.
34. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – 4-те вид. – К.: Освіта, 2000.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік, іспит

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Методика навчання української літератури

1. КОД: ПНД 1.12

2. НАЗВА: Методика навчання української літератури

3. Тип: нормативний

4. РІК НАВЧАННЯ:

5. СЕМЕСТР: 6

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: доц. Погорелова А.Д.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: Розширення базових знань студентів - філологів з історії української літератури, опрацювання ними національного літературного матеріалу в контексті світової філології, проникнення в теоретичні аспекти літературної творчості, глибоке розуміння специфіки літератури як шкільного предмета, наукових закономірностей її сприймання учнями. Програмою передбачено освоєння майбутнім філологами найсучасніших методів і прийомів навчання, ознайомлення із педагогічним досвідом провідних методистів, обізнаність із основними документами, що відбивають концептуальні положення реформування сучасної школи.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні форми і типи уроків з української літератури; методи і методичні прийоми вивчення літератури; загальнодидактичні та специфічні принципи викладання літератури; теоретико-літературні відомості; шляхи аналізу літературних творів; специфіку і роль позакласної та позашкільної роботи з літератури;

вміти: досконало володіти методами і прийомами викладання літератури; уміти аналізувати художні твори; розвивати усне та писемне мовлення учнів; розробляти конспекти уроків, добирати дидактичний матеріал, навчально-методичну, наукову, довідкову літературу; проводити позакласну та позашкільну роботу з літератури; обирати раціональні форми, методи і прийоми навчання відповідно до теми та мети; підвищувати свій методичний рівень освіти та удосконалювати професійну майстерність.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літератури, педагогіка.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Роль курсу у фаховій підготовці вчителя літератури. Методи, форми і засоби вивчення літератури. Методологія і методика аналізу художнього твору. Види літературних занять і вивчення творів різних жанрів. Система письмових робіт з літератури. Позакласна та позашкільна робота з літератури. Історія розвитку методики викладання української літератури. Зв'язок дисципліни з суміжними науками. Основні аспекти вивчення літератури в школі. Роль і місце літератури як шкільного предмета в системі середньої школи. Різноманітні підходи до класифікації уроків літератури. Типологія уроків літератури. Етапи підготовки до уроків української літератури. Особливості структури сучасного уроку, специфіка структури уроків літератури та їх варіативність. Основні методи, форми. Різновиди уроків підготовки до аналізу художніх творів. Вимоги до аналізу художнього твору, шляхи аналізу, чинники їх вибору. Сутність пообразного шляху аналізу, його переваги й недоліки. Проблемно-тематичний шлях аналізу, його сутність, переваги й певна обмеженість. Мовно-стильовий аналіз.

Аналіз твору на комплексній основі, його сутність, виправданість. Види переказів. Шляхи та прийоми аналізу епічного твору. Вивчення ліричних творів у школі. Особливості вивчення драматичних творів. Письмові роботи з літератури у 5-8 класах. Типи і види письмових робіт з літератури у 9-11 класах, методика їх організації. Основні вимоги до учнівських робіт, їх перевірка. Принципи формування мовної культури школярів. Розвиток усного мовлення учнів. Взаємозв'язок мовлення учнів з їхнім літературно-естетичним розвитком. Уроки розвитку мовлення та особливості їх проведення у різних вікових групах. Типи уроків позакласного читання. Форми та види позакласної роботи. Різновиди літературних гуртків, завдання гурткової роботи. Літературні вечори. Читацькі конференції.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бандура О. Шкільний підручник з української літератури.-К.: Пед. думка, 2001.-76с.
2. Бандура О.М. Міжпредметні зв'язки в процесі вивчення української літератури. - К.: Рад. школа, 1984. - 166 с.
3. Бандура О. М. Вивчення елементів теорії літератури в 4—7 класах : посіб. для вчителів / О. М. Бандура. — К.: Рад. школа, 1981. — 129 с.
4. Бугайко Т.Ф., Бугайко Ф.Ф. Майстерність учителя-словесника. - К.: Рад. школа, 1963.-188 с.
5. Волошина Н.Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури.-К.: Рад. шк., 1985 .-104 с.
6. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання у старших класах. - К.: Рад. школа, 1988.-174 с.
7. Глухова Г.К. Позакласна робота як засіб підвищення ефективності уроку. - К.: Рад. школа, 1983. -119 с.
8. Голик О.В. Українська література. Інтерактивні технології на уроках. 5-12 класи. - Тернопіль: Мандрівець, 2008.
9. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика : монографія / А. В. Градовський. — Черкаси: Брама, 2003. — 292 с.
10. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття).— К.: Райдуга, 1994.— 94 с.
11. Жила С.О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія.-Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2004 .-360 с.
12. Золотухін Г. О. Твір з української мови та літератури / Г. О. Золотухін Г.О., Жебка, Н. П. Литвиненко. — К.: Наук, думка, 1997. — 275 с.
13. Коржупова А.П. Наочність на уроках української літератури.- К.:Рад. школа, 1965.-128 с.
14. Куцевол О. М. Життя і творчість письменника в дзеркалі «поетичної критики»: навч. посіб. / О. М. Куцевол. — Вінниця, 2010. — 279 с.
15. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : монографія / Куцевол О. — Вінниця: Глобус-Прес, 2006. — 348 с.
16. Неділько В. Я. Методика викладання української літератури в середній школі / В. Я. Неділько. — К.: Вища школа, 1978. — 248 с.
17. Нежива Л. Л. Українська література в загальноосвітній школі : навч.-метод. посіб. / Л. Л. Нежива. — Луганськ : Знання, 2010. — 84 с.
18. Наукові основи методики літератури. Навч.-метод. посібник/ За ред. Волошиної Н.Й. - К.: Ленвіт, 2002. -344 с.
19. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. - К.: Ленвіт, 2000.-384 с.
20. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури в школі.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2009.- 144 с.

21. Соп'яненко К. Г. Творчий пошук нових форм, методів і засобів вивчення української літератури у сучасній середній загальноосвітній школі / К. Г. Соп'яненко. — Глухів: Б. в., 1999. — 74 с.
22. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі / Б. І. Степанишин — К.: Проза, 1995. — 254 с.
23. Сторчак К. М. Основи методики літератури / К. М. Сторчак. — К.: Рад. школа, 1965. — 420 с.
24. Телехова О. П. Вивчення теорії літератури в школі : Посібник для вчителів . – Харків: Гриф, 1999. –176 с.
25. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція : монографія / Г. Токмань. — К.: Міленіум, 2002. — 320 с.
26. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник/ Г.Л.Токмань.- К.: ВЦ «Академія», 2012.- 312 с.
27. Фурсова Л.О. Інтегровані уроки мови й літератури: проблемний підхід. -Тернопіль: Мандрівець, 2008.
28. Цимбалюк В. І. Учнівський твір у середній школі / В. І. Цимбалюк. — К.: Освіта, 1997. — 207 с.
29. Шуляр В. Методична лоція: бібліографічний путівник учителя літератури / В. Шуляр — Миколаїв: Іліон, 2008. — 336 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні вибіркові дисципліни (за вибором факультету)

Культура і стилістика української мови

1.КОД: ПВД 2.01.

2. НАЗВА: культура і стилістика української мови

3.Тип: варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 6

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: доц. Топчий Л.М.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: з'ясування й засвоєння основних понять і категорій культури мови як навчальної дисципліни, стилістики української мови; визначення головних критеріїв класифікації функціональних стилів; вивчення основних етапів формування, становлення й розвитку функціональних стилів сучасної української літературної мови; усвідомлення ролі інтра- та екстралінгвістичних чинників закріплення мовних моделей за певними сферами спілкування тощо.

Згідно з вимогами освітньої програми студент повинен:

знати: основні стилістичні поняття і категорії; головні проблеми лінгвостилістики, методи стилістики, структуру та джерела стилістики; стилістичні прийоми та способи використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови комунікації; стилістичні ознаки кожного з функціональних стилів; характеристику й основні ознаки стилістичних ресурсів (фонетичні, словотвірні, лексичні, фразеологічні, афористичні, морфологічні, синтаксичні) мови та комунікативні якості культури сучасної української мови, основні її ознаки, наявність і характеристику її норм, правила вимови, наголошення,

слововживання, формотворення, побудови словосполучень і речень. Розв'язання теоретичних завдань дає основу для вирішення практичних завдань.

вміти: оволодіння стилістичною системою української мови; вироблення вмінь і навичок визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах різних стилів; користування стилістичними прийомами та способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови комунікації; вироблення вмінь оцінювати стилістичні можливості мовних засобів; закріплення стилістичних навичок шляхом конструювання стилістично довершених текстів; володіння навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях, жанрах; підвищення культури професійного, ділового й побутового мовлення; вміння правильно добирати мовно-виражальні засоби відповідно до мети й обставин спілкування, осмислення мовної норми професійне володіння літературними нормами на всіх мовних рівнях в усній та писемній формі мовлення; уміння користуватися мовно-стилістичними засобами і прийомами з урахуванням умов і цілей комунікації

9.ЗМІСТ КУРСУ: Стилістична система української мови; стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах різних стилів. Стилістика як наука. Мета і предмет курсу. Проблематика. Структура стилістики. Основні поняття і категорії стилістики (стиль, стилістема, стилістичне значення, конотація, стилістична норма). Методи стилістики.

Мовні стилі і жанри. Риторика й антична міфологія. Грецькі риторичні школи. Римська риторика. Гоміолетика. Книга Еклізіяста. Нагірна проповідь Христа. Послання апостолів. Біблія та Євангеліє. Розвиток вітчизняної риторики. “Слово о полку Ігоревім” як перлина ранньоукраїнського красномовства. “Слово про закон і благодать” Іларіона. “Слово в новий тиждень після Пасхи” Кирила Туровського. Риторика і поезика в Києво-Могилянській академії. “Риторика” 1620 року у двох книгах: “Про винайдення справ”, “Про прикрашання слова”. “Поезика” і “Риторика” Феофана Прокоповича. “Поезика” М.Довгалевського. Іоанікій Галятовський: “Наука або способ зложення казанья” (1659). Стилістичні особливості послань І.Вишенського. Стилістичні особливості мови творів Григорія Сковороди. Джерела збагачення стилістики української мови. Система і структура мови. Стилістема. Стиль мови. Категорія функціонального стилю.

Питання про стилі мови і стилі мовлення. Мовленнєва системність. Норма. Поняття норми як опори для пошуку та аналізу стилістично маркованих елементів, виявлення варіантності одиниць, визначення меж стилю. Загальномовна норма. Літературна норма мови. Стилістичні норми мови. Стилістичне значення, структура стилістичного значення, конотація, експресія, стилістичний засіб, стилістичний прийом. Багатство стилів сучасної мови. Стилі експресивні (високий, низький, середній). Індивідуальний функціональний стиль. Стиль викладу.

Критерії класифікації функціональних стилів. Класифікація мовних стилів. Експресивні різновиди стилів. Характеристика стилів сфери книжного мовлення. Характеристика стилів сфери розмовного мовлення. Стилістика мовних одиниць. Фоностилістика. Лексична стилістика. Граматична стилістика і її одиниці. Стилістичні властивості засобів словотвору. Стилістичні ресурси морфології і синтаксису. Оволодіння навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях і жанрах; підвищення культури професійного, ділового й побутового мовлення. Типологія мовних норм. Частота, правильність, доречність, багатство мовлення, милозвучність. Виразність і техніка мовлення. Публічне мовлення. Культура мови і культура мовлення. Ораторське мистецтво. Типи словників. Мовний, мовленнєвий етикет. Формули мовного етикету. Стилістичні ресурси української літературної мови: Фоностилістика. Графостилістичні засоби: графічна організація тексту, сегментація.

Стилістичні ресурси лексичної системи. Загальна характеристика лексичної стилістики. Стилістичне навантаження слова й стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістичні можливості загальноживаної лексики. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена лексика і функціонально забарвлена лексика. Слова книжної конотації і слова розмовної конотації. Стилістичні властивості одиниць спеціалізованого призначення: архаїзмів, історизмів, старослов'янizmів,

неологізмів, термінів, запозичень, діалектизмів, арготизмів. Стилiстичні ресурси лексичної парадигматики. Фразеологічна стилістика і її одиниці. Класифікація фразеологізмів. Стилiстичні властивості фразеологізмів та афористики.

Стилiстичні властивості засобів словотвору. Основні ресурси морфологічної стилістики. Стилiстичні можливості граматичних категорій. Стилiстичне використання різних частин мови. Стилiстичні ресурси синтаксису. Стилiстичні функції абзацу і тексту.

Культура мови як самостійна лінгвістична дисципліна. Комунікативні якості мовлення. Культура мови і культура мовлення. Поняття « культурамовлення», « культура мови». Предмет, завдання курсу. Мова і мовлення. Культура мовлення як складова культури мови. Концепції КУМ у різних лінгвістичних центрах. Функції мови у суспільстві (комунікативна, номінативна, ж експресивна, ідентифікаційна, гносеологічна, естетична, культуроносна, само виражальна тощо). Комунікативні якості мовлення. Вчення про мовленнєву культуру (Д.Рим і Д.Греція). Красномовство. Критерії чистоти мовлення. Чистота мови в орфоепії, слововживанні. Причини порушення чистоти мови (діалектизми, жаргонізми, вульгаризми, просторічні слова, солова паразити).

Ознаки літературної норми. Критерії літературної норми. Типологія мовних норм. Орфоепічна правильність. Милозвучність мови. Фонетичні засоби увиразнення мови. Поняття акцентологічної норми. Характеристика наголосу української мови. Функції наголосу. Норми наголошення. Особливості наголосу окремих слів та граматичних форм. Причини відхилення від норм наголосу і шляхи їх усунення. Поняття лексичної норми. Поняття словотвірної норми. Сучасні тенденції словотвірних норм. Способи творення слів. Граматичні норми. Морфологічні норми. Сучасні тенденції. Граматична правильність: а) категорія роду (рід відмінюваних і невідмінюваних слів, абревіатур, рід і особливості вживання назв осіб за професією, посадою, званням); б) категорія числа (вживання однини в значенні множини і вживання абстрактних, речовинних і власних іменників у множині); в) варіанти відмінюваних форм іменників (Д.в. однини іменників II відміни, О.в. множини і Р.в. однини в II відміні); г) ступені порівняння. Норми відмінювання. Норми вживання займенників, числівників, дієслів і дієслівних форм.

Поняття синтаксичної норми. Синтаксична правильність. Орфографічні норми як особливий різновид мовних норм. Виразність і техніка усного мовлення. Умови виразності мовлення та шляхи її підвищення. Партитура та інтонаційна виразність. Техніка усного мовлення. Паралінгвістичні засоби виразності. Публічне мовлення. Специфіка ділового і наукового мовлення.

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: сучасна українська літературна мова, морфологія, фонетика, словотвір, синтаксис української мови, ділова українська мова

11. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання української літературної мови в усній і писемній її формах.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Античные теории языка и стиля, - М.-Л., 1936.
2. Балли Ш. Французская стилистика. - М.: Изд. иност. литературы, 1961. - 394 с.
3. Бахтин М. К эстетике слова // Контекст - 1973. - М.: Наука, 1974. - С.258-280.
4. Бацевич Ф. Нариси з комунікативної девіатології. - Львів, 1999.
5. Бородін В. Над текстами Т.Г.Шевченка. - К.: Наук. думка, 1971. - 222 с.
6. Ващенко В. Стилiстика речення в українській мові: Навч. посібник з стилістичного синтаксису. - Дніпропетровськ: Вид-во ДДУ, 1968. - 227 с.
7. Вибрані листи Пантелеймона Куліша українською мовою писані. - Нью-Йорк, 1984.
8. Виноградов В. Проблемы русской стилистики. -М.: Высшая школа, 1981.
9. Вихованець Р. Таїна слова. - К.: Рад. шк., 1990. - 283 с.
10. Гончар Олесь. Письменницькі роздуми. - К.: Дніпро, 1980. - 314 с.
11. Довгалецький Митрофан. Поетика (сад поетичний). - К.: Мистецтво, 1973. - 436 с.
13. Єрмоленко С. Фольклор і літературна мова. - К.: Наук. думка, 1987. - 244 с.
14. Єрмоленко С. Синтаксис і стилістична семантика. - К.: Наук. думка, 1982. - 210 с.

- 15.Єрмоленко С. Нариси з української словесності: Стилістика і культура мови. - К.: Довіра, 1999.
 - 16.Йжакевич Ж., Кононенко В., Пилинський Н., Сиротина В. Сопоставительная стилистика русского и украинского языков. - К.: Вища школа, 1980.
 - 17.Караулов Ю. Русский язык и языковая личность. -М., 1987.
 18. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови. – Львів, 2007.
 - 18.Коваль А. Практична стилістика сучасної української літературно; мови. - К.: Вища школа, 1978. - 349 с.
 - 19.Коваль А. Науковий стиль сучасної української мови: Структура наукового тексту. - К.: Вища школа, 1970.
 - 20.Коваль А. Ділове спілкування. - К.: Либідь, 1992.-280с.
 - 21.Костомаров В. Языковой вкус эпохи: из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. - М., 1994.
 - 22.Коцюбинська М. Етюди про поезику Шевченка. - К.: Рад. письменник, 1990. - 272 с
 - 23.Коцюбинська М."Зафіксоване і нетлінне": (Роздуми про епістолярну творчість). - К.: Дух і літера, 2001.
 - 24.Кожина М. Стилистика русского языка. - М.: Просвещение, 1983. - 223 с.
 - 25.Кононенко В. Символи української мови. - Івано-Франківськ: Плай, 1996.
 26. Кононенко В. Українська лінгвокультурологія. – К.: Вища школа, 2008. – 327 с.
 - 27.Космеда Т. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики.- Львів, 2000.
 28. Костомаров М. Слов'янська міфологія. - К.: Либідь, 1994. -382 с.
 29. Мова і час: Розвиток функціональних стилів сучасної української літературної мови. - К.: Наук. думка, 1977. - 240 с.
 - 30.Мацько Л. Стиль як основне поняття стилістики // Укр. мовознавство. - К.: Вид-во Київ. держ.ун-ту, 1999.
 - 31.Мацько Л. Стилістика української мови: Навч. посібник. - К.: Вид-во Держ. політех. ін-ту, 1990. - 106 с.
 - 32.Мацько Л. "Вся сила і краса нашої мови тільки йому одному відкрилася": (Про мову Шевченка) // Мовознавство. - 1989. - № 2; Культура української мови // Почат.шк. - 1996. - № 3,7.
 - 33.Мацько Л. Зачарований словом: (Про мову О.Довженка) // Культура слова. - К., 1996. - Вип.47.
 - 34.Мацько Л., Сидоренко О. Мовотворчість Лесі Українки // Дивослово. - 2002. - № 3.
 - 35.Ощипко І. Практична стилістика сучасної української літературної мови: Синтаксис. - Львів, 1964.
 - 36.Мойсієнко А. Мова як світ світів: Поетика текстових структур. – К.: Софія, 2008. – 279с.
 37. Наєнко Г. Історична морфологія української мови: Динаміка граматичної форми. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 135 с.
 - 38.Панько М. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка. - Львів, 1992. - 192 с.
 - 39.Пилинський М. Мовна норма і стиль. - К.: Наук. думка, 1976. - 288 с.
 - 40.Пономарів О. Стилістика української мови. - К.: Либідь, 1996.
 - 41.Рильський М.Ясна зброя: Статті. - К.: Рад. письменник,1971. - 285 с.
 - 42.Русанівський В. Дієслово - рух, дія, образ. -К.: Радянська школа, 1979. - 108 с.
 43. Сидоренко О. Символи як стилістеми // Наука суспільство: 3б. наук. праць. - К.: Логос, 2000. - Т.XXX. -С.268-274.
 - 44.Сологуб Н. Мовний світ Олеса Гончара. - К.: Наукова думка,1991. - 137 с.
 - 45.Статистичні параметри стилів. - К.; Наук. думка, 1967. - 260 с.
 - 46.Смілянська В. Стиль поезії Шевченка: (Суб'єктивна організація). - К.: Наукова думка, 1981. - 256 с.
 - 47.Стиль і час: Хрестоматія. - К.: Наук. думка, 1983. - 249 с.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, практичні заняття та семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Старослов'янська мова

1. КОД: ПВД 2.02

2. НАЗВА: старослов'янська мова

3. Тип : варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: другий

5. СЕМЕСТР: 3

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: доц.. Глушук С.В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: ввести студентів у проблематику етнічної спорідненості слов'янських народів та генетичної спорідненості слов'янських мов, дати уявлення про праслов'янську мову та різні слов'янські мови, про слов'ян у давні часи, висвітлити питання походження та розвитку писемності у слов'ян, познайомити з історією та сучасним станом слов'янської філології. Знання початків діахронічного вивчення спільнослов'янської мови у її історичну добу, тобто добу виникнення перших старослов'янських текстів. Усвідомлення мовної реконструкції на рівні фонології, морфонології, граматичної парадигматики, які були досягнуті палеославістикою та індоєвропеїстикою; ознайомлення і з давньою текстологією християнської культури, усвідомлення цінності тодішньої візантійської культури. Лінгвістико-аналітичне мислення, історичний аналітизм пізнання культури. Оволодіння історичним і зіставним аналізом фактів історичної фонетики, морфології та синтаксису, баченням історичної перспективи мовного розвитку окремих слов'янських мов, їх специфіки.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: історію виникнення старослов'янського письма; особливості фонетичної системи старослов'янської мови; граматичні розряди слів старослов'янської мови; особливості у структурі різних розрядів слів; короткі відомості із синтаксису.

вміти: читати і перекладати тексти, написані старослов'янською мовою; пояснювати фонетичні процеси, які відбувалися у старослов'янській мові у 2 пол. IX ст.; оцінювати звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному висвітленні; визначати розряди слів, що існували в старослов'янській мові, вказуючи на їх особливості, відмінюючи змінні частини мови; будувати форми дієслів різних способів і часів; проводити паралелі із сучасними східними та південними слов'янськими мовами.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літературної мови, палеографія, фольклор, діалектологія, ономастика, історична граматика української мови

Вступ. Роль курсу «Старослов'янська мова» у колі лінгвістичних дисциплін. Історичні передумови виникнення старослов'янської писемності. Система вокалізму старослов'янської мови. Система консонантизму старослов'янської мови. Пізніші звукові процеси X- поч. XI ст. Звукові процеси доісторичної доби, відбиті в старослов'янській мові. Фонетичні зміни, пов'язані із законом складового сингармонізму на праслов'янському ґрунті. Фонетична система старослов'янської мови. Формування частиномовної системи поч. IX ст. Граматика старослов'янської мови. Доісторична морфологія (праслов'янська, індоєвропейська). Морфологія субстантивного класу. Система парадигм іменників. Займенникова система старослов'янської мови. Прикметник у старослов'янській мові, Дієслівна система старослов'янської мови. Дієслівна система: форми часу та ірреального способу. Дієприкметник і дієприслівник як синкретичні форми дієслова. Синтаксис простого речення у старослов'янській мові. Синтаксис складного речення у старослов'янській мові. Українська

мова у її відношенні до старослов'янської. Звукова система старослов'янської мови в порівняльно-історичному висвітленні. Звукова система старослов'янської мови в порівняльно-історичному висвітленні. Звукові процеси старослов'янської мови, засвідчені пам'ятками (X–XI ст.).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Леута О.І. Старослов'янська мова. – К.: Вища школа, 2001.
2. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – К.: Вища школа, 1983.
3. Беседина-Невзорова В.П. Старославянский язык. – Х., 1962.
4. Иванова Т.А. Старославянский язык. – М.: Высшая школа, 1977.
5. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К.: Вища школа, 1975.
6. Грунський М.К. Вступ до слов'янського мовознавства / М.К. Грунський. -К. – Л., 1946. – 148 с.
7. Собинникова В.И. Введение в славянскую филологию / В.И. Собинникова. – Воронеж, 1979. – 83 с.
8. Супрун А.Е. Введение в славянскую филологию / А.Е. Супрун. – Минск, 1989.
9. – 480 с.
10. Супрун А.Е. Введение в славянскую филологию / А.Е. Супрун, А.М. Калюта. – Минск, 1981. – 432 с.
11. Чучка П.П. Вступ до слов'янської філології: У 2-х ч. / П.П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1 – 78 с., Ч.2. – 76 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: залік

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

Київські неокласики в контексті літературної доби

1. КОД: ПНД 2.03

2. НАЗВА: Київські неокласики в контексті літературної доби

3. ТИП: варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 8

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: проф. Райбедюк Г.Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Завдання вивчення дисципліни: розкрити специфіку та основні закономірності розвитку української літератури 20–30-х рр. ХХ ст.; ознайомити студентів із художнім і науковим доробком репрезентантів неокласичного угруповання; сформулювати розуміння естетичної природи неокласичного тексту.

Знати:

фундаментальні художньо-стильові засади класицизму (неокласицизму); генетичну пов'язаність і типологічні співвідношення українського неокласицизму з феноменом європейського класицизму; типодиференційні ознаки поезики неокласицизму в художній творчості київських неокласиків (М. Зерова, М. Рильського, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, О. Бургардта-Юрія Клена); джерела естетики і поезики київських неокласиків; особливості індивідуального стилю кожного з неокласиків; художні тексти репрезентантів неокласичного угруповання; аксіологічну сутність національного та загальнолюдського в художній системі представників неокласичного кола поетів.

вміти:

ідентифікувати на теоретичному рівні існуючі поняття, пов'язані з термінами «класицизм» і «неокласицизм»; розкрити специфіку художньої трансформації тенденцій класицизму

(неокласицизму) в авторський текст поета; виокремити теоретичні, історико-літературні й поетологічні збіжності та відмінності між українською неокласикою та європейським класицизмом (неокласицизмом); охарактеризувати неокласичний тип художньої свідомості в контексті різнотипних літературно-наукових дискурсів 1920-х років. Здійснити цілісний аналіз неокласичного тексту на сучасних методологічних засадах; обґрунтувати індивідуальні модули науково-творчої репрезентації естетичної доктрини київських неокласиків.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літератури XIX-поч. XX ст.; історія зарубіжної літератури XIX- поч. XX ст.; вступ до літературознавства.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Працька поетична школа

1. КОД: ПНД 1.4

2. НАЗВА: Працька поетична школа

3. ТИП: варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ:

5. СЕМЕСТР: 4

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 3

7. ЛЕКТОР: доц. Погорелова А.Д.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Завдання вивчення дисципліни: висвітлити комплекс теоретичних та історико-літературних проблем, пов'язаних із феноменом «працької школи» – вершинного досягнення національної культури XX століття в екзистенції, представити ціннісний доробок цих митців у найяскравіших, найприкметніших проявах.

Знати: суспільно-політичні та культурно-мистецькі передумови виникнення «працької» школи в Чехословаччині; філософські (національні та європейські) засади формування «працького» типу свідомості; джерела естетики і поезики поетів-«пражан» (Ю. Дараган, Є. Маланюк, О. Ольжич, О. Теліга, Ю. Липа); особливості індивідуального стилю кожного з «пражан»; художні тексти репрезентантів «працького» кола митців; аксіологічну сутність національного та загальнолюдського в художній системі «пражан».

вміти: визначити понятійний апарат системного аналізу поезії «пражан», зумовлений її специфікою; виявити найважливіші факти літературного процесу першої половини XX століття; охарактеризувати тип художньої свідомості поетів-«пражан»; виокремити складові репрезентантів «працької школи», їх етичні та естетичні виміри; проаналізувати джерела естетики і поезики «пражан»; з'ясувати особливості індивідуальної мистецької манери кожного.

9. Зміст курсу: літературний феномен «працької поетичної школи». Державницькі мотиви в поетичній творчості Юрія Дарагана. Історіософська концепція Євгена Маланюка, її творча реалізація. Олег Ольжич: інтелектуалізм художнього мислення. Мотиви «чину» і «боротьби» в ліриці Олени Теліги. Індивідуальна модель художнього світу Юрія Липи.

10. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

11. ПРЕРЕКВІЗИТ: історія української літератури XIX- поч. XX ст.; історія зарубіжної літератури XIX- поч. XX ст.; вступ до літературознавства.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Баган О., Гузар З., Червак Б. Лицарі духу: Українські письменники націоналісти – «вісниківці». – Дрогобич, 1996.
 2. Войчишин Ю. «Ярий крик і біль тужавий...»: Поетична особистість Євгена Маланюка. – К., 1993.
 3. Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997.
 4. Грабович Г. У пошуках великої літератури. – К., 1993.
 5. Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ сторіччя. – К., 1997.
 6. Донцов Д. Поетка вогняних меж // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К., 1994. – Кн.2.
 7. Донцов Д. Трагічні оптимісти // Дві літератури нашої доби. – Торонто, 1958. – С. 279-286.
 8. Іванишин П. Олег Ольжич – герольд нескореного покоління- Дрогобич, 1996.
 9. Ільницький М. Від «Молодої Музи» до «Празької школи». – Львів, 1995.
 10. Ільницький М. Західноукраїнська і емігрантська поезія 20-30-х років. – К., 1992.
 11. Куценко Л. Боян степової Еллади. – Кіровоград, 1993.
 12. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. – Париж, 1962.
 13. Маланюк Є. Книга спостережень. – Торонто, 1962. - Т. 1.
 14. Маланюк Є. Книга спостережень. – Торонто, 1966. - Т. 2.
 15. Неврлий М. Празька поетична школа // Муза любові й боротьби: Українська поезія празької школи. – К., 1995.
 16. Просалова В.А. Поезія “Празької школи”: Навчальний посібник. – Донецьк: Веда, 2000. – 90с.
 17. Шевчук Валерій. У пошуках землі обітованої // Українське слово. – К., 1994. – Кн.3.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.
- 14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:** -
Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).
- 15. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Теорія мови та літератури

1. КОД: ПНД 1.5
 2. НАЗВА: Теорія мови та літератури
 - 3.Тип : варіативний
 4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий
 5. СЕМЕСТР: 8
 6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4
 7. ЛЕКТОР: проф. Колесников А.О.
 8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:
-

Діалекти межиріччя Дністра і Дунаю

1. КОД: ПНД 1.6
2. НАЗВА Діалекти межиріччя Дністра і Дунаю
- 3.Тип: варіативний
4. РІК НАВЧАННЯ: третій
5. СЕМЕСТР: 5
6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4
7. ЛЕКТОР: доц. Делюсто М.С.
8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів з історією формування та дослідження

унікального полімовного та полідіалектного континууму межиріччя Дністра і Дунаю, з сучасними свідченнями про діалектне членування його мовного простору; з найважливішими ознаками говірок української, російської, болгарської, румунської, гагаузької мов на різних структурних рівнях.

Знати: різновиди українських, російських, болгарських, румунських та гагаузьких говірок межиріччя Дністра і Дунаю, їхні структурні риси; історію класифікації українських діалектів; сучасну географію одиниць і явищ українських говорів; традиційні і нетрадиційні прийоми ареальної лінгвістики; специфіку українських новожитніх говірок латерального ареалу межиріччя Дністра і Дунаю.

Вміти: характеризувати різні типи говірок в межах однієї мови, представленої на території межиріччя Дністра і Дунаю; збирати діалектний матеріал за допомогою різних прийомів; записувати і транскрибувати діалектне мовлення;

укладати програми, питальники для збирання діалектного матеріалу; картографувати та інтерпретувати діалектний матеріал.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: діалектологія, лінгвістика, фольклор, загальне мовознавство

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Соціолінгвістична ситуація у полілінгвальному межиріччі Дністра і Дунаю. Основні поняття соціолінгвістики. Співвідношення понять «мова» і «етнос», «діалект» і «субетнос». Історія розвитку етномовної ситуації в МДД. Межиріччя Дністра і Дунаю – унікальна лінгвістична лабораторія. Питання про суржик у діалектній мові. Аксиологія індивідуальної мовної поведінки в інтерферентних умовах. Типологія мов та діалектів, наявних в межиріччі Дністра і Дунаю. Поняття про лінгвістичну типологію. Типологічні класифікації мов (типологічні схеми Фр. Шлегеля, А. Шлегеля, В. фон Гумбольдта, А. Шлейхера, Г. Штейнталя, М. Лацаруса, Ф. Містелі, М. Мюллера, Ф. Фінка, Е. Сепіра, І.І. Мещанінова, Т. Мілевського, В. Скалічки, Дж. Грінберга). Поділ говірок на старожитні і новостворені.

Українська мова та її діалекти в МДД. З історії дослідження українських говірок ареалу (студії В.П. Дроздовського, А.М.Мукан, Т.П.Заворотної, П.Ю.Гриценка). Стан вивчення українських говірок МДД. Українські говірки МДД старшої формації (південнобессарабський, буковинсько-подільський, слобожанський, середньонадніпрянський типи). Специфіка говірок новішої формації (закарпатський і західнополіський типи). Ареалогія українських говірок межиріччя Дністра і Дунаю.

Російська мова та її діалекти в МДД. З історії дослідження російських говірок МДД. Південноросійські говірки курсько-орловського типу. Говірки старообрядців-липован. Специфіка фонетики, лексики і граматики острівних російських говірок в МДД. Словник російських говорів Одещини. Болгарська мова та її діалекти в МДД. Болгарські говірки на території України. Проблема дебалканізації болгарських переселенських говірок ареалу. Чушмелійський, чийшийський, фракійський, балканський *о*-говір й *ь*-говір. Румунська мова та її діалекти в МДД. Проблема визначення румунської/молдовської мови. Дакорумунський, істрорумунський, арумунський та мегленорумунський діалекти. Мунтянський, молдавський, банатський, крішанський та мараморський говори. «Атласул лингвистик молдавенеск». «Atlasul lingvistic român pe regiuni Basaraba». Класифікація румунських говорів Одеської області Р. Я. Удлера. Класифікація румунських говорів МДД П.Д. Кісеолар та їх ознаки. Гагаузька мова в МДД. Дослідники гагаузьких діалектів (Б.П. Тукан, Г. О. Гайдаржі, Л. О. Покровська). Чадирлунзько-комратський / комратсько-чадирський (центральний) діалект. Вулканештський діалект.

Інші мови і діалекти МДД. Циганська мова в МДД. Албанська мова в МДД. Історія присутності німецької мови в МДД.

Міжмовні і міждіалектні контакти в МДД. Наслідки міжмовних і міждіалектних контактів в мовах і діалектах МДД. Шляхи міжмовного і міждіалектного контактування в регіоні. Методи і прийоми опису говірок МДД. Джерела вивчення діалектного мовлення. Описовий і лінгвогеографічний методи вивчення говірок ареалу. Польове дослідження

говірок ареалу. Діалектна текстографія як прийом дослідження переселенських говірок. Питальник як засіб перевірки свідчень діалектних текстів і основа картографування. Евристичний потенціал суперечливих відомостей текстів і програми

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю : Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Делюсто. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2012. – 64 с.
2. Гриценко П.Ю. Межиріччя Дністра і Дунаю у світлі лінгвістичної географії (стан і пріоритети) // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2006. – Вип. 21. – С. 3–16.
3. Гриценко П. Ю. Тексти як джерело дослідження українських говірок Румунії // Українські говори Румунії / М. Павлюк, І. Робчук. – Едмонтон – Львів – Нью-Йорк – Торонто, 2003. – С. I–XVI.
4. Гриценко П. Ю. Тексти як джерело дослідження чорнобильських говірок // Говірки Чорнобильської зони. Тексти / [відп. ред. П. Ю. Гриценко]. – К., 1996. – С. 7–19.
5. Гриценко П. Ю. Текст як простір вияву діалектних явищ // Збірник лінгвістичних праць : до 60-річчя проф. О. А. Колесникова. – Ізмаїл, 2000. – С. 9–15.
6. Колесник В.О. Дебалканізація болгарських переселенських говірок в Україні. Граматична система. – Одеса, 2003. – 231 с.
7. Колесников А.О. Морфологія українських південнобесарабських говірок: генеза і динаміка. – Ізмаїл: СМІЛ, 2015. – 676 с.
8. Колесников А.О. Українські говірки у мовному континуумі межиріччя Дністра і Дунаю // Лінгвістика : зб. наук. праць. – Луганськ, 2012. – №1 (25). – Ч.І. – С. 115–127.
9. Колесников О. Етномовна ситуація і питання мовної політики в українському Придунав'ї // Південь України. Одеса. Четвертий міжнародний конгрес україністів (Одеса, 26-29 серпня 1999 р.): доповіді та повідомлення. – Одеса, 1999. – С. 275–283.
10. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства : [підручн.]. – К., 2006. – 424 с.
11. Південна Бессарабія (кінець XVIII – XIX ст.) : [навчально-методичний посібник]; за ред. Л. Ф. Циганенко. – Ізмаїл, 2011. – 216 с.
12. Покровская Л. А. Современный гагаузский язык : [курс лекций]. – Комрат, 1997. – 189 с.
13. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
14. Баранник Л.Ф. Динаміка лексико-семантичної системи руских островних говорів Одесщини, функціонуючих в різномовному оточенні // Діалектна мова: сучасний стан і динаміка в часі. – К., 2008.
15. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М., 1990. – 685 с.
16. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2007. – 856 с.
17. Kiseolar P. Caracteriaza lingvistică a graiurilor românești din regiunea Odesa. Profil general // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2006. – Вип. 21. – С. 46–49.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15.МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історична граматики української мови

1. КОД: ПНД 1.7

2. НАЗВА: історична граматики української мови

3. Тип : варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: третій

5. СЕМЕСТР: 5

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: доц. Колесникова Л.В.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни : висвітлення історії виникнення української мови та етапів її розвитку; поглиблена характеристика української мови з погляду діяхронії; з'ясування основних тенденцій розвитку її звукової і граматичної систем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати: історію виникнення української мови, періодизацію її розвитку, основні джерела вивчення, роль народнорозмовного джерела у становленні найважливіших ознак української мови ; особливості формування звукової системи української мови; особливості формування системи словозміни української мови.

вміти: оперувати основною історико-лінгвістичною термінологією; читати та відтворювати сучасною мовою староукраїнські тексти різної хронологічної кваліфікації; давати історико-лінгвістичний коментар до явищ української фонетики та словозміни.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: діалектологія, лінгвістика, фольклор, загальне мовознавство

11. ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль Вступ. Історія української мови як наукова й навчальна дисципліна Предмет, завдання і значення курсу історичної граматики української мови. Зв'язок історії мови з іншими науковими дисциплінами. Методологічна основа курсу. Проблема внутрішніх законів розвитку мови. Специфіка діяхронічного вивчення лінгвістичних об'єктів.

Тема 2. Основні джерела історичного вивчення української мови Найважливіші пам'ятки староукраїнської мови. Класифікація давніх писемних пам'яток. Українські говори як джерело пізнання історії української мови. Інші джерела діяхронічного вивчення мови української нації. Історія мови в наукових працях. Тема 3. Періодизація історії української мови Виникнення української мови. Поняття „давньоруська мова”. Проблема періодизації історії української мови . Мова української народності і нації.

Змістовий модуль 2. Фонетична система української мови в діяхронії

Тема 1. Вступ. Фонологічна система ранньої праслов'янської мови Предмет і завдання історичної фонетики. Характеристика методів історико-фонетичних досліджень. Фонологічна система ранньої праслов'янської мови. Йотова палаталізація. Палаталізація задньоязикових .

Тема 2. Структура складу в праслов'янській мові Закон складового сингармонізму. Закон відкритого складу. Звукові процеси, пов'язані з дією закону відкритого складу і їх відбиття в сучасній українській мові .

Тема 3. Фонологічна система протоукраїнської мови дописемного періоду Втрата звука й на початку слова перед е та зміна е в о. Зміна носових голосних в неносові. Розвиток повноголосся. Рефлекси ор, ол на початку слова перед приголосним. Зміна h в і перед складом з наголошеним і. Виникнення фарингального г.

Тема 4. Фонологічна система староукраїнської мови в період появи писемності Загальна характеристика фонологічної системи цього періоду. Рефлекси зредукованих ь та ъ. Зміна ь та ъ в сполученні з р, л в староукраїнській мові.

Тема 5. Наслідки занепаду зредукованих Перебудова складу. Морфемні зміни, пов'язані із занепадом зредукованих. Наслідки їх занепаду в системі голосних. Наслідки занепаду в системі приголосних

Тема 6. Власне українські фонетичні зміни Зміна е в о в певних фонетичних умовах. Історія звука h. Злиття давніх ы та і в одному голосному и. Депалаталізація приголосних перед е та давнім і. Зміна етимологічного о в а українській мові. Зміна е в а; зближення лабіалізованих голосних о і у та голосних е й и; втрата ненаголошеного голосного на початку слова. Історія

шиплячих і ц. Поява африката дз. Протетичні приголосні в українській мові. Сформування системи фонем сучасної української мови .

Змістовий модуль 3. Граматична система української мови в діахронії

Тема 1. Вступ Предмет і завдання історичної морфології. Загальна характеристика частин мови (діахронічний аспект). Основні іменні й дієслівні граматичні категорії .

Тема 2.Іменник Місце іменника в системі праслов'янських частин мови. Словотвірні характеристики іменників. Основні граматичні категорії іменників (діахронічний аспект).Різновиди давніх іменних основ. Поняття детермінативна. Відмінювання іменників різних структурних типів. Поступове руйнування традиційної іменникової словозміни. Джерела формування сучасних іменникових парадигм української мови. .

Тема 3.Займенник Граматична характеристика займенника. Розряди займенників за значенням. Особливості відмінювання займенників і діахронічному аспекти. Становлення сучасних форм словозміни іменників..

Тема 4.Прикметник Місце прикметника в системі частин мови. Іменні й займенникові форми прикметників, їх розвиток. Відмінювання прикметників. Формування сучасних форм прикметникової словозміни. Історія форм прикметникового ступенювання .

Тема 5. Числівник Граматичні ознаки числівників. Основні відомості про склад і джерела становлення числівникових слів. Структурні характеристики числівників різних типів у праслов'янській мові. Джерела становлення українських числівників. Особливості відмінювання числівників в українській мові: діахронічний аспект .

Тема 6. Дієслово Місце дієслова в системі частин мови. Граматичні категорії і форми дієслова. Система дієслівних часових форм. Класи дієслів. Історія форм теперішнього часу. Морфологічні і значеннєві ознаки минулих часів дієслова, їх розвиток. Морфологічні і значеннєві ознаки майбутніх часів дієслова в діахронії. Розвиток форм умовного й наказового способів. Неособові форми дієслова в історичному аспекти .

Тема 7. Синтаксис Предмет і завдання історичного синтаксису. Способи вираження головних і другорядних членів речення.. Характеристика розвитку основних структурних комунікативних типів речення. Історичні зміни у функціонуванні відмінків у структурі речення. Давальний самостійний. Основні характеристики складного речення в історичному аспекти.

Основна література

1. Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови : нариси із словозміни та словотвору / Бевзенко С. П. – Ужгород : Закарпат. обл. вид-во, 1960. – 416 с.
2. Історична граматики української мови : [підруч. для студ. мовно-літературних. ф-тів пед. ін-тів] / [О. П. Безпалько та ін.]. – К. : Радян. шк., 1980. – 510 с.
3. Історична граматики української мови : [навч. посіб. для студ. філол. ф-тів ун-тів і пед. ін-тів] / [М. А. Жовтобрюх та ін.]. – К. : Вища шк., 1980. – 319 с.
4. Історія української мови : Фонетика / [В. В. Німчук (відп. ред.) та н.]. – К. : Наук. думка, 1979. – 367 с.
5. Історія української мови : Лексика і фразеологія / [В. О. Винник та ін.]. – К. : Наук. думка, 1983. – 743 с.
6. Історія української мови : Морфологія / [М. А. Жовтобрюх та ін.]. – К. : Наук. думка, 1978. – 539 с.
7. Історія української мови : Синтаксис / [Г. П. Арполенко та ін.]. – К. : Наук. дум

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15.МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія світової літератури

1. КОД: ПНД 1.8

2. НАЗВА: Історія світової літератури

3. Тип: варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 7

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

7. ЛЕКТОР: д.філ.н., проф. Шевчук Т.С.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: Усвідомлення естетичних цінностей різних народів, розкрити своєрідний світ поезії, а також шляхи освоєння зарубіжних літератур українською в різні періоди її розвитку, зупинитися детальніше на особливостях рецепції; дати можливість познайомитися із працями українських орієнталістів, заходознавців, перекладів, у тому числі й тих, що з різних причин залишалися непоміченими або вилученими з літературного вжитку. Знання етапів розвитку світового літературного процесу, його особливостей; специфіки розвитку літератури епохи у Західній Європі та Америці. Вміння аналізувати художні твори епохи Античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Класицизму, доби Просвітництва, Романтизму, Критичного реалізму, Модернізму та Постмодернізму у Західній Європі та Америці; визначення теми, мети, ідеї, художньої форми, проблематики, жанрової своєрідності; бачення місця твору у творчості автора та в літературному процесі; застосування теоретичні знання на практиці.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: етапи розвитку світового літературного процесу, їх особливості; специфіку розвитку літератури епохи у Західній Європі та Америці.

вміти: аналізувати художні твори епохи Античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Класицизму, доби Просвітництва, Романтизму, Критичного реалізму, Модернізму та Постмодернізму у Західній Європі та Америці; чітко визначати тему, мету, ідею, художню форму, проблематику, жанрову своєрідність; бачити місце твору у творчості автора та в літературному процесі; застосовувати теоретичні знання на практиці.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: вступ до літературознавства; історія української літератури; методика навчання зарубіжної літератури.

11.ЗМІСТ КУРСУ:

Антична література. Література архаїчної Греції. Гомерівський епос. Класичний період давньогрецької літератури. Хорова лірика. Давньоримська література. Загальна характеристика літератури Середньовіччя. Загальна характеристика літератури Відродження. Ознаки літератури XVII ст. Ключові поняття літератури XVIII ст.(класицизм). Російська література XVII- XVIII ст. Література європейського романтизму. Російська література як самостійна частина світового літературного процесу. Тенденції розвитку французької прози та поезії кінця XIX століття. Бельгійська література в кінці XIX – на початку XX століття. Російська література кінця XIX – початку XX століття. Художній світ англійської літератури на межі століть.

Розвиток німецької та американської літератур в кінці XIX – на початку XX століття. Літературний процес першої половини XX століття. Література II пол. XX ст. Література Середньовіччя та Відродження. Західноєвропейська література XVII століття. Основні напрямки в літературі XVII ст. Бароко, його філософські основи. Класицизм, його філософські основи. Література Іспанії XVII ст. Література Класицизму. Західноєвропейська література XVIII століття та література США. Доба Просвітництва. Література Італії XVIII ст. Найвидатніші представники Просвітництва у Франції. Особливості літератури Просвітництва в Німеччині: його цілі, задачі, історичні межі, найвидатніші представники. Література XIX ст. Доба Романтизму. Загальна характеристика. Література Романтизму в Німеччині, Франції, Англії, Польщі, Угорщині, США. Література Критичного Реалізму XIX

ст. Загальна характеристика. Реалізм в Англії, Франції та США. Західноєвропейська література та література США кінця XIX початку XX століття. Література XX століття (1910 – 1950-ті рр.).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антична література / За ред. А. А. Тахо-Годі. – К.: Вицашкола, 1976. – 440 с.
2. Антична література: Хрестоматія / упоряд. О. І. Білецький. – К.: Радянська школа, 1968. – 611 с.
3. Пащенко В. І. Антична література: підручник / В. І. Пащенко, Н. І. Пащенко. – К, 2004. – 718 с.
4. Тронський І. М. Історія античної літератури: підручник для вузів / І. М. Тронський. – К, 1959. – 594 с.
5. Історія зарубіжної літератури XVIII століття/ Укад. І. В. Анікіна.– Умань: СПД. Жовтий, 2010. -193 с.
6. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття./ Г.Й. Давиденко, М.О. Величко – К.: Центручбової літератури, 2007 – 292с.
7. Артамонов С. Д. История зарубежной литературы XVII – XVIII в./ С.Д. Артамонов. –К.: Вица школа, 1978. – 608 с.
8. История зарубежной литературы XVIII века. Учеб. для филол. спец. вузов / Под ред. З.И. Плавскина. – М.: Высш. шк., 1991.
9. История зарубежной литературы XVII в./ Под ред. Л.В. Сидорченко.– М., 2001. – 335 с.
10. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжнелітература XIX ст. Доба Романтизму. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 416 с.
11. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: Навч. посібник. – К.: Центр уч. літератури, 2007. – 400 с.
12. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н. І. Історія зарубіжної літератури XX століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 504 с.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ: -

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Лінгвістичний аналіз художнього тексту

1. КОД: ПНД 1.9

2. НАЗВА: Лінгвістичний аналіз художнього тексту

3. Тип : варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 8

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: доц. Циганок І.Б.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів здійснювати цілісний лінгвістичний аналіз художнього тексту; на всіх мовних рівнях за допомогою засобів мови аналізувати художній текст конкретного жанру як зразок певної естетики; ознайомити студентів-філологів зі специфікою лінгвістичного аналізу в широкому та вузькому розумінні, знати його відмінність від літературознавчого аналізу; навчити студентів основним прийомам і методам лінгвістичного аналізу текстів різних жанрів, таким чином виробивши техніку лінгвістичного коментування тексту як цілості.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: поняття про текст і його ознаки; інформацію про текстові категорії; специфіку художнього тексту, його відмінність від текстів інших стилів; принципи, прийоми і методи лінгвістичного аналізу художнього тексту.

вміти: здійснювати емпіричний опис мовних одиниць, зафіксованих у художньому тексті; правильно визначати домінуючий мовний рівень для аналізу; структурувати свій лінгвістичний коментар; залежно від жанру твору та його естетичного спрямування варіювати добір методів і прийомів лінгвістичного лінгвостилістичного, лінгвоестетичного, літературознавчого аналізу художньої твору як цілості; здійснювати цілісний лінгвістичний аналіз художнього тексту.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: сучасна українська літературна мова, стилістика української мови, історія української мови, діалектологія, філософія, теорія літератури, історія української та світової літератури тощо.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Зміст курсу спрямовано на новітні досягнення української та російської текстології Предмет, мета, методи та завдання курсу «Лінгвістичний аналіз художнього тексту». Зв'язок ЛАХТу з іншими дисциплінами. Лінгвістичний, лінгвостилістичний, літературознавчий аналіз художнього тексту. Текстові категорії. Види текстів. Прийоми лінгвістичного аналізу художнього тексту. Методи аналізу художнього тексту. Різновиди аналізу художнього тексту. Специфіка художнього мовлення. Авторське мовлення та мовлення персонажів. Суб'єктивність у художньому тексті. Особливості поетичного тексту. Лінгвістичний аналіз прозового тексту. Особливості мови драматичного твору. Авторські ремарки. Драматургійний дискурс.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

15. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Риторика

1. КОД: ПНД 1.10

2. НАЗВА: Риторика

3. Тип : варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 8

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: доц. Топчий Л.М.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни:

У результаті вивчення модуля студент повинен знати: риторика як науку й мистецтво; ключові поняття курсу; надбання риторичної науки в персоналіях і їхніх наукових доробках; кращі зразки ораторських творів визначних риторів минувшини та сьогодення для подальшого послуговування їхнім досвідом; риторичні знання про зміст, правила й норми спілкування, про вимоги до мовленнєвої поведінки в різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях; основні комунікативно-мовленнєві (риторичні) уміння; специфіку мовленнєвого ідеалу як компонента загальної культури та педагогічного мовленнєвого (риторичного) ідеалу; особливості полемічного мистецтва, культури конструктивного діалогу (диспуту, полеміки, дискусії), етики оратора; навички самостійного створення промов різного жанру, виду й спрямування, ґрунтованих на здобутих знаннях; критерії досконалого мовлення на основі критичного аналізу власного висловлювання та суспільної мовної практики. Вивчення риторики в педагогічному ВНЗ дає змогу студентам знати:

культуру мовлення; правильну побудову промов (лекції, виступи, бесіди тощо); риторичні прийоми впливу на аудиторію; національну та світову культуру.

вміти: вести розгорнутий монолог (лекцію, доповідь, повідомлення з фахової проблематики); вести ефективну, конструктивну бесіду на будь-яку тему;• володіти полемічним мистецтвом, культурою конструктивного діалогу (диспуту, полеміки, дискусії); володіти етикою оратора; добирати мовні засоби залежно від ситуації спілкування та жанру публічного виступу; адаптувати текст відповідно до цільової настанови та рівня підготовленості слухачів.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: філософія, логіка, етика; психологія; лінгвістика; сценічна майстерність; поетика; естетика.

11. ЗМІСТ КУРСУ:

Риторика – наука про ораторське мистецтво. Предмет риторики, особливості сучасної та класичної риторики; зв'язок науки про красномовство з іншими дисциплінами. Роль ораторського мистецтва у професійній діяльності педагога. Основні роди, види та жанри красномовства. Антична типологія промов, класифікація типів красномовства риторик XVII–XVIII ст. Класична риторика: основні закономірності. Розділи та поняття класичної риторики, красномовства (концептуальний, моделювання аудиторії, стратегічний, тактичний, мовленнєвий, ефективної комунікації, системно-аналітичний).

Ораторське мистецтво: передумови формування, історією розвитку та етапами формування риторичного мистецтва; роль культури Сходу та Стародавньої Греції у становленні красномовства як науки; засвоїти знання про риторичні школи давнього періоду та провідних мислителів того часу; з'ясувати роль риторики у еллінській Греції. Ораторське мистецтво Стародавнього Риму, передумови становлення та розвитку риторики в Стародавньому Римі; знання про мислителів того часу; роль риторики у Римській імперії. Розвиток красномовства в середні віки та в епоху Відродження. Середньовіччя як другий основний період всесвітньої історії красномовства; знання про мислителів того часу; візантійську теорію риторики та особливості розвитку ораторського мистецтва в епоху Відродження. Вітчизняне красномовство. Особливості становлення й традиції слов'янської риторики, зміни в західноєвропейській риторичній Нового часу, шляхи розвитку ораторського слова в Україні (XIV – XX ст.) та на сучасному етапі розвитку суспільства і школи. Засвоїти знання про мислителів нового часу; стан сучасної риторичної думки в Україні та перспективи її розвитку. Практичні аспекти загальної риторики. Промова: методика й етапи підготовки. Особливості промов та етапів її підготовки (докомунікативний; комунікативний; посткомунікативний). Місце логіки та емоцій у промові, основні логічні закони. Публічний виступ. Структура ораторського твору, вимоги до його організації; типи промов, їх композиція та вимоги до побудови текстів різних типів. Основні принципи елокуції, тактики мовного впливу на аудиторію, стилі красномовства та стилістичні фігури у риторичній. Образ оратора та його типи. Класичний образ оратора, його характерні риси, типи ораторів: Сутність зовнішньої культури промовця, знання про риторичний ідеал та індивідуальний ораторський стиль. Оратор та аудиторія. Образ аудиторії, взаємозалежність оратора й аудиторії; принципи встановлення контакту між ними та роль невербальних засобів впливу на слухачів. Знання про типи ораторів й ознаки аудитор.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абрамович С. Д. Риторика : [учеб. пособие] / С. Д. Абрамович, М. Гураль, М. Ю. Чикарькова. – Черновцы : Рута, 2000. – 84 с.
2. Аверинцев С. С. Риторика и истоки европейской литературной традиции : [кн. для читателей, интересующихся риторикой] / С. С. Аверинцев. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1996. – 448 с.
4. Александров Д. Н. Риторика : [учеб. пособие для студ. вузов] / Д. Н. Александров. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 1999. – 534 с.

- 5.Бабич Н. Д. Основи культури мовлення : [навч. посіб. для студ. ун-тів] / Н.Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
- 6.Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять : [навч. посіб. для широкої аудиторії студ., викладачів і всіх, хто цікавиться історією та сучасним станом розвитку ораторського мистецтва] / В. М. Вандишев. – К. : Кондор, 2003. – 264 с.
- 7.Выготский Л. С. Мышление и речь : собр. соч. : в 6 т. / Л. С. Выготский ; [под ред. В. В. Давыдова]. – М. : Педагогика, 1982. – Т. 2 : Проблемы общей психологии. – 504 с.
- 8.Гетманова А. Д. Логика : [учеб. пособие для пед. учеб. заведений] / А.Д.Гетманова. – М. : Новая шк., 1995. – 416 с.
- 9.Глазунов С. В. Основи ораторського мистецтва та методики проведення навчальних занять : [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / С. В. Глазунов. – Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. – 144 с.
- 10.Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі : [монографія для студ. вищ. навч. пед. закл., магістрів, асп., учителів, викладачів і всіх, хто цікавиться проблемами риторики] / Н. Б. Голуб. – Черкаси : Брама–Україна, 2008. – 400 с.
- 11.Зарецкая Е. Н. Риторика: теория и практика речевой коммуникации : [моногр. для широкого круга настоящих и будущих спец.] / Е. Н. Зарецкая. – М. : Дело, 1998. – 480 с.
- 12.Карнеги Д. Прихоти удачи. Как выработать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично? : [кн. для широкого круга читателей] / Д. Карнеги ; [пер. с англ. Ф. П. Красавина]. – Минск : Парадокс, 1996. – 432 с.
- 13.Клюев Е. В. Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция) : [учеб. пособие для вузов] / Е. В. Клюев. – М. : «ПРИОР», 1999. – 272 с.
- 14.Коваленко С. М. Сучасна риторика : [навч.-практ. посіб. для учнів, учителів-філологів, студ. філол., пед., юрид. ф-тів вищ. навч. закл.] / С.М. Коваленко. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 184 с.
- 15.Кравець Л. Риторика: від джерел до сучасності / Людмила Кравець // Дивослово, 2000. – № 6. – С. 44–46.
- 16.Красномовство : навч. посіб. / Марія Фенко, Зоряна Мацюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 252 с.
- 17.Куньч З. Й. Риторичний словник : [довідникове вид. для студ. і науковців] / З. Й. Куньч. – К. : Рідна мова, 1997. – 341 с.
18. Лотман Ю. М. Риторика: избранные статьи : в 3-х т. : [кн. для спец., интересующихся проблемами речи] / М. Ю. Лотман. – Таллинн : Александра, 1992. – [Т. 1]. – 479 с.
- 19.Львов М. Р. Риторика : [учеб. пособие] / М. Р. Львов. – М. : Academia, 1995. – 256 с.
- 20.Мацько Л. І. Риторика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К. : Вища шк., 2003. – 311 с.
- 21.Стернин И. А. Практическая риторика : [учеб. пособие для студ. вузов] / И.А. Стернин. – М. : Издат. центр «Академия», 2003. – 270 с.
- 22.Стец В. А. Основи ораторського мистецтва : [навч. посіб.] / В. А. Стец, І.І.Стец, М. Ю. Костючик. – Тернопіль : Екон. думка, 1998. – 60 с.
- 23.Томан І. Мистецтво говорити : [наук.-поп. кн. для широкого кола читачів] / І. Томан ; [пер. з чес. В. І. оменця]. – [3-тє вид.]. – К. : Україна, 1996. – 269 с.
- 13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:**
Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

Теоретичні питання граматики української мови

1. КОД: ПНД 1.11

2. НАЗВА: Теоретичні питання граматики української мови

3. Тип : варіативний

4. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

5. СЕМЕСТР: 7

6. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

7. ЛЕКТОР: д.філ.н., проф.. Колесников А.О.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: висвітлити погляди мовознавців на критерії класифікації частин мови, їх статус, особливості граматичної поведінки; з'ясувати специфіку кожної з частин мови; пояснити дискусійні питання, що стосуються синтаксичної системи, зокрема синтаксичних зв'язків, словосполучення, простого речення; складносурядного, складнопідрядного та безсполучникового речення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: особливості граматики як елемента структури мови, її складові; морфологічні класифікації слів у структурі граматики; принципи класифікації частин мови та різні підходи до неї; проблемні питання щодо самостійних та службових частин мови (центральність/периферійність, статус); проблематику одиниць та категорій синтаксичного рівня; аспекти дослідження простого і складного речення в україністиці; видатних мовознавців-граматистів, їх твори та найголовніші наукові теорії;

Вміти

володіти сучасною метамовою граматики; виконувати морфемний, словотвірний, морфологічний мовних одиниць відповідно до вимог вищої школи; аналізувати частини мови як найкрупніші граматичні класи слів з різних позицій; розрізняти традиційні і нетрадиційні погляди на граматичні категорії та явища; піддавати аналізу різні кваліфікаційні системи простих та складних речень у слов'янському мовознавстві; диференціювати поняття текст і дискурс.

9. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

10. ПРЕРЕКВІЗИТ: сучасна українська літературна мова, загальне мовознавство.

11. ЗМІСТ КУРСУ: Граматика як розділ мовознавства та її складові частини. Граматичні одиниці мови і мовлення в структурі української мови. Співвідношення морфології, морфеміки та словотвору. *Лексичне і граматичне значення, їх зв'язок з морфемною структурою слова.* Поняття про морфему як мінімальну значущу одиницю. Морф, аломорф та варіант морфеми. Словотворче, формотворче, словозмінне значення. Класифікація (типологія) морфем за значенням, функцією та позицією. Характеристика кореня, корені вільні та зв'язані. Характеристика префіксів, суфіксів, постфіксів. Значущість флексії в граматиці української мови. Питання про формант інфінітива. Поняття про поліафікс (циркумфікс, конфікс, біморфему). Асемантичні сегменти слова: інтерфікси, субморфи (квазіморфеми). Афіксоїди. Афікси субстанціальні та нульові. Питання про нульовий формант у граматиці. Афікси регулярні та нерегулярні, продуктивні та непродуктивні. Основа слова, типи основ. Поняття про морфемний склад, будову та структуру слова. Класифікації структурних типів слів в українській мові.

Морфологія класів слів у структурі граматики. Поняття про граматичне значення, граматичну форму, графему. Типи граматичних форм. Поняття про граматичну категорію, парадигму. Типологія категорій і парадигм. Морфологічні класифікації слів (частини мови, лексико-граматичні розряди, словозмінні класи). Принципи (критерії) виділення частин мови. Причини існування різних класифікацій частин мови і різних поглядів на їх ієрархію. Проблема перехідності, омонімії, амбівалентності у системі морфологічних класів слів.

Іменник як частина мови. Питання про центральність іменника в системі частин мови. Лексико-граматичні розряди іменників: різні погляди на їх склад і структуру. Розряди істот/неістот, осіб/неосіб. Взаємодія з граматичними категоріями. Обчислювані/необчислювані іменники та їх підрозряди. Власні/загальні назви. Граматична категорія роду іменників. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Граматична

категорія числа іменника. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Граматична категорія відмінка іменника. Структура категорії, значення і вираження у різних розрядах і класах іменників. Типи відміни іменників (центр і периферія). Питання про невідмінювані іменники (нульова відміна). Взаємодія форм і значень у структурі парадигм іменників.

Прикметник як частина мови. Обсяг прикметника. Загальноіменні категорії прикметника. Парадигматика прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників. Перехідність між ЛГР прикметників. Категорія ступеня порівняння прикметника і прислівника. Структура категорії, її значення і вираження. *Числівник як частина мови (проблемність статусу, місця у класифікації, обсягу).* Числівник як лексична морфема. Морфологічні розряди числівників; лексичний склад і структура кількісних числівників; структурні розряди числівників (проблеми типології). Особливості парадигматики числівників. *Питання про займенник як частину мови.* Критерії виділення морфологічного класу займенників. Пронімінальна семантика. Граматичні розряди займенників за співвідношенням з іншими частинами мови. Семантична класифікація займенників (підстави поділу). *Загальна характеристика та межі прислівника як частини мови.* Структурна, синтаксична та семантична класифікація прислівників. Питання про предикативні та модальні прислівники. *Дієслово як частина мови. Питання про його центральність у системі частин мови.*

Граматичні категорії та ЛГР дієслова. Парадигма дієслова в українській мові. Питання про обсяг дієслівної лексики. Дієвідмінювані та недієвідмінювані форми дієслова. Граматичний статус інфінітива. Словозміна дієслів. Класи дієслів. Дієвідміна. Перехідність та зворотність. Граматична категорія стану, її семантика, система форм (різні концепції). Граничність. Граматична категорія виду, її семантика, способи творення форм. Одновидові та двовидові дієслова. Граматична категорія часу дієслів. Зв'язок часу і виду. Система форм часу. Граматичні категорії особи, числа і роду. Безособові дієслова. Безособові форми дієприкметникового походження на *-но, -то.*

Службові частини мови у граматиці

Прийменник, його семантика і використання. Розряди прийменників за структурою. Типи похідних прийменників. Синтаксична та семантична класифікація прийменників. Сполучники, їх семантика й уживання. Класифікація сполучників за структурою і способом уживання. Сурядні та підрядні сполучники, їх функціональні різновиди. Частка. Класифікація часток за структурою і функцією. Вигук (інтер'єктив) в системі частин мови. Його різновиди.

Синтаксис як складова частина граматики. Питання про одиниці синтаксичного рівня мовної системи, відношення між ними. Категорії синтаксису. Модальність. Предикативність. Особовість/ безособовість. Структурний і комунікативний синтаксис. Проблема актуального членування речення. Порядок слів, наголос та інтонація як засоби актуалізації комунікативно значущих компонентів речення. *Проблематика одиниць та категорій синтаксичного рівня.* Члени речення. Проблеми синкретизму другорядних членів речення, детермінативів у структурі речення. Проблема простого ускладненого речення. *Аспекти дослідження складного речення в україністиці.* Складносурядні речення. Формально-синтаксична, семантико-синтаксична структура та комунікативна організація складносурядних речень. Види складносурядних речень. Складнопідрядні речення. Принципи класифікації складнопідрядних речень у лінгвістичній теорії. Питання про безсполучникові речення. Проблема зіткнення формального і семантичного критеріїв при класифікації сполучникових і безсполучникових речень. Проблеми типології багатоконпонентних складних речень. *Проблеми лінгвістики тексту.* Складне синтаксичне ціле як гіперреченнєве утворення (надфразні єдності). Складне синтаксичне ціле і абзац. Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому. Види зв'язку: ланцюжковий, паралельний, мішаний. Період, текст, дискурс. Засоби когезії. Диференціація і класифікація понять тексту і дискурсу.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Биби́к С. П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення. – Ніжин «Видавництво «Аспект- Поліграф», 2013. – 589, [3] с.
2. Висоцький А. В. Синтаксична сфера прислівника в українській літературній мові. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 328 с.
3. Городенська К. Г. Сполучники української літературної мови. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 208 с.
4. Делюсто М. С. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір : навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2015. – 100 с.
5. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 316 с.
6. Колесников А. О. Морфологія українських південнобесарабських говірок: генеза і динаміка. – Ізмаїл : СМІЛ, 2015. – 676 с.
7. Лавриненко С. Т. Мовні знаки концептуалізації правової культури у фольклорному тексті. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – 468 с.
8. Кондратенко Н. В. Синтаксис українського модерністського і постмодерністського художнього дискурсу. – К.: «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2012. – 328 с.
9. Літературна норма і мовна практика / За ред. С. Я. Єрмоленко. – Ніжин, 2013. – 320 с.
10. Навальна М. Динаміка лексики української періодики початку ХХІ ст. – К., 2011. – 328 с.
11. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 368 с.
12. Безпояско О. К. Граматика української мови. Морфологія : підручн. / Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
13. Вакарюк Л., Панцьо С. Українська мова. Морфеміка і словотвір: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004.
14. Вихованець І. Динамічні процеси в українському іменниковому відмінюванні / Іван Вихованець // Українська мова. – 2003. – №3-4. – С. 33–37.
15. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Р. Вихованець ; відп. ред. К. Г. Городенська. – К. : Наукова думка, 1992. – 224 с. – (АН України, Ін-т української мови).
16. Вихованець І.Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови / І.Вихованець, К.Городенська; За ред. І.Вихованця. – К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с. – Бібліогр.: С.391–398.
17. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. – К., 1988.
18. Волох О.Т., Чемерисов М.Т., Чернов Є.І. Сучасна українська літературна мова. – К., 1976.
19. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., Вища школа, 1985.
20. Городенська К. Граматичний словник української мови : Сполучники / Катерина Городенська. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2007. – 340 с.
21. Городенська К. Г. Деривація синтаксичних одиниць / К. Г. Городенська ; відп. ред. І. Р. Вихованець. – К. : Наукова думка, 1991. – 192 с. – (АН України, Ін-т мов-ва).
22. Горпинич В.О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВЦ «Академія», 2004. – 336 с. (Альма-матер).
23. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 1999.
24. Гуйванюк Н. Функціональна транспозиція в синтаксисі / Ніна Гуйванюк // Лінгвістичні студії : [зб. наук. праць]. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – Вип. 7. – С. 85–91.
25. Етимологічний словник української мови: У 7 т. – К.: Наукова думка, 1982-1989.
26. Жовтобрюх М. Українська літературна мова. – К., 1984.
27. Жовтобрюх М.А., Кулик В.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч.1.

28. Жовтобрюх М. А. Займенник у системі частин мови // Мовознавство. – 1994. – № 6. – С. 18–22.
29. Загнітко А.П. Система і структура морфологічних категорій сучасної української мови /проблеми теорії/: Навч. посібник. – К.: ІСДО, 1993.
30. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. – М., 1973.
31. Клименко Н.Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. – К.: «Наукова думка», 1973. – 186 с.
32. Колесников А.О. Морфологія українських південобесарабських говірок: генеза і динаміка. – Ізмаїл : СМІЛ, 2015. – 676 с.
33. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія / Ілля Корнійович Кучеренко. – К. : Вид-во Київськ. ун-ту, 1961, 1964. – Ч.І., Ч. ІІ.
34. Полюга Л.М. Морфемний словник. – К.: Рад.шк., 1983.
35. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
36. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник: - 2-ге вид., перероб. і допов. Словник. – К.: Освіта, 1995.
37. Сучасна українська літературна мова / За ред. Білодіда І. – К., Наукова думка, 1969.
38. Сучасна українська літературна мова: Підручник /А.П.Грищенко, Л.І.Мацько, М.Я.Плющ та ін.; за ред. А.П.Грищенка. – 3-тє вид., допов. – К., 2002.
39. Сучасна українська літературна мова: Підручник /М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – К., 1994.
40. Сучасна українська мова: Підручник /О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; За ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1997.
41. Хрустик Н.М., Хаценко Л.І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір: Практикум: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.

13. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

14. ФОРМИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний та підсумковий контроль здійснюється згідно «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол № 7).

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)

9.Положення про оцінювання та шкала оцінок

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік, іспит). Оцінювання знань здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та переводиться у 100-бальну шкалу.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	не зараховано
50-54		
30-49	незадовільно	
1-29		

